

THE BRITISH ESPERANTIST

(With which is incorporated "The Esperantist.")

The Official Organ of the British Esperanto Association.

VOL. III^a. N-Ro. 25.

JANUARO, 1907.

PREZO 3 PENCOJ.

KOSTO DE ABONO, AFRANKITE.

EN GRANDA BRITUJO.

Por unu jaro 3 ŝilingoj.
Unu numero 3 pencoj.

EKSTERLANDE.

Por unu jaro 0.80dol., 4.00fr., 3.00m.
Unu numero 0.07dol., 0.40fr., 0.30 m.

Abonoj estas akceptataj de la komenciĝo de ĉiu monato, kaj poŝtmarkoj estas akcepteblaj laŭ efektiva valoro. Vin turnu al la Sekretario, 13, *Arundel-street, London, W.C.*

REDAKCIO.

Manuskriptoj, k.t.p., devas esti sendataj al la Redaktora Komitato, 13, *Arundel-street, London, W.C.*

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p.

Ordinare oni ne povas resendi artikolojn ne akceptitajn.

REKLAMO.

Vin turnu al la Sekretario, kiel supre.

ENHAVO.

	^A PAGO
Nova Jaro, 1907	1
La Tria Kongreso	2
Chronicle	3
Recent Lectures—Ekspozicio en Irlando ..	5
Konsilantaro, B.E.A.	6
Libraro kaj Gazetaro	7
Diversaĵoj—Versaĵo	9, 17
New Members, Fellows, &c... ..	10
Pri Kelkaj Antaŭhistoriaj Gravuraĵoj. C.	
BICKNELL	10
Mi Mem. E. J. FOOKS	11
Pedagogoj-tondistoj. SAM. MEYER ..	12
Tertremo en Valparaíso. J. C. RUST ..	12
George Stephenson. ALEX. PRIDE ..	13
Ĉu Esperanto aŭ la Angla Lingvo? L.	
DE BEAUFONT	14
Respondoj ol Korespondantoj	18
F.I.K.—Komercaj Firmoj	19

AL ĈIUJ NIAJ LEGANTOJ NI DEZIRAS TRE FELIĈAN KAJ PROSPERAN NOVJARON.

Starante sur la sojlo de la Nova Jaro, 1907, ni, Britaj Esperantistoj, certe povas postrigardi la pasintan jaron kun multe da kontenteco, kaj ni antaŭenrigardas en la estonton plenaj de konfido kaj espero. Efektive, la ĵus finiĝinta jaro signas periodon de vera, eĉ granda, sukceso; kaj la nova, kun la Tria Kongreso en Cambridge, nepre estos epoko en la historio de la movado, ne nur en Anglujo sed espereble tra la tuta mondo. De lasta Januaro la nombro de niaj grupoj kaj membroj pli ol duobligis, kaj la dissendado de libroj ĉirkaŭe kvarobligis. Nia disponebla loko ne permesas al ni priskribi ĉiujn kontentigajn progresojn; ni diras nur ke ĉiuj montroj kredigas, ke en Anglujo ni nun eniras en novan periodon de prospero kaj publika favoro. Tamen restas ankoraŭ multo por fari, se ni deziras ekkapti por nia

Afero la plej plenan profiton el la Kongreso okazonta en Anglujo. Ni do laboradu en la venontaj ses monatoj per ĉiuj niaj fortoj por disvastigi la sciigojn pri nia lingvo en kiel eble plej multaj novaj lokoj. Ni montru al la patrujo per la maniero, laŭ kiu ni faros uzon el tiu ĉi-bela okazo, ke ĉe ni Esperanto estas nek ludo nek fantaziaĵo, sed tute serioza afero. La plej bona rimedo por atingi tiun celon estas la plena ellernado de la lingvo mem, por ke oni povu libere uzi ĝin parole, kaj havu la kapablon klarigi al si kaj al aliaj la kialon de sia aliĝo al la Esperantista movado kaj la logikajn fundamentojn de sia kredo.

Niaj legantoj rimarkos, ke ni faris kelke da ŝanĝoj en la vidiĝo de nia gazeto: la aparta aldono ne ekzistas plu, papero de pli bona kvalito estas uzata por kovrilo kaj internaĵo, k.t.p. Ni esperas, ke tiuj ĉi ŝanĝoj ricevos la aprobon de la estimata legantaro.

LA TRIA KONGRESO.

La Trio por La Tria deziras danki ĉiujn samideanojn kiuj jam sendis poŝtkartojn por sciigi sian intencon ĉeesti, laŭ la peto presita sur paĝo 130 de la Decembra BRITISH ESPERANTIST. La nombro da poŝtkartoj ricevitaĵ estas tre kuraĝiga.

La plej grava okazintaĵo de la lasta monato rilatas al la *Union Society*. Tiu ĉi estas la klubo de la Universitataj studentoj, kaj havas tre gravan influon. Ĉe la kunveno de Novembro 26 estis unuanime decidite rajtigi Esperantistojn kiel Honoraj Membroj dum la Kongresa semajno.

Plie, la Debating Hall (Paroladejo) estas proponita al la *Organiza Komisiono* por diversaj gravaj kunvenoj. Kiam oni memoras, ke la lasta fojo kiam la ĉambrego—kiu estas la Parlamentejo de la Universitato—estis pruntedonita, estis en 1885, oni plene komprenos la gravecon de la honoro proponita al ni.

Ŝia Urbeŝtrina Moŝto afable konsentis prezidi la Akceptan Komitaton por Sinjorinoj, kaj *La Trio* fervore esperas, ke granda nombro da kongresaninoj ĉeestos por vidigi la gravan rolon luditan de niaj tutmondaj samideaninoj.

La Trio kredeble havos pluajn kuraĝigajn sciigojn por anonci post mallonga tempo kaj ĝi dume esperas, ke ĉiuj helpantoj bonvolos konigi kongresajn avizojn al siaj amikoj, kaj instigos ankaŭ ilin ĉeesti.

La Trio por La Tria wishes to thank all friends-in-Esperanto who have already sent postcards announcing their intention to be present in accordance with the request printed on p. 130 of the December BRITISH ESPERANTIST. The number of postcards received is most encouraging.

The most important circumstance of last month has reference to the *Union Society*. This is the undergraduates' club, and has much influence. At the meeting of November 26 it was unanimously decided to give Esperantists the rights of Honorary Members during Congress week.

Moreover, the Debating Hall has been offered to the *Organising Commission* for various important meetings. When one remembers that the last time the hall—which is the University House of Commons—was lent, occurred in 1885, one will fully understand the importance of the honour accorded us.

The Mayoress (Mrs. Stace) has kindly consented to preside over the Ladies' Reception Committee, and *La Trio* earnestly hopes that a large number of Congresswomen will attend to demonstrate the important rôle that has been played by our international Esperantistinoj.

La Trio will probably have further encouraging announcements to make in a short time, and it hopes meanwhile that all helpers will kindly make Congress news known to their friends and will urge them also to attend.

CONGRESS GUARANTEE FUND.

The above fund, opened last month, has up to to-day (December 12) reached the gratifying total of £900, and *La Trio por La Tria* most heartily thank the many friends who have brought about this creditable start.

It is hoped that next month will see a still longer list of Guarantors, so that the eventual liability of each—if any—may be reduced to a very small sum indeed.

The Congress should, of course, pay its own way, but the existence of a strong Guarantee Fund is a great help in the initial stages, when the necessary commitments have to be entered into before the receipts are to hand.

All may rest assured that no excessive financial ventures will be undertaken, and the fact that *La Trio* has made itself responsible for a substantial guarantee is a practical expression of faith in the success of *La Tria*.

As is usual in such cases, no monies become payable till the termination of the Congress. If any deficit should then result, it will be met by the Guarantors *pro rata*—for example:—If the fund totalled £2,000, and a deficit of £200 should result, each Guarantor would be liable for one-tenth part of his guarantee—i.e., £1 in every £10 promised.

LA TRIO { G. CUNNINGHAM.
J. POLLEN.
H. BOLINGBROKE MUDIE,

13, Arundel-St., Strand, W.C.

FIRST LIST OF GUARANTORS.

	£
La Trio por La Tria	300
H. F. Höveler (Ĉefeĉ)	100
D. Tata, B.A.	100
W. J. Clark, M.A.	50
Esperanto Tobacco Syndicate	50
G. D. Buchanan (Glasgow Society)	25
J. Maben Warden	25
A. J. Adams (Hastings Group)	10
Lady Boyle	10
J. H. Beaumont (Leeds Society)	10
C. Bicknell	10
C. P. Blackham	10
J. Blaikie, M.A.	10
A. Blott	10
B. Chatterton	10
H. Clegg	10
Major-General Cox, B.A.	10
J. Ellis	10
D. H. Lambert, B.A.	10
Miss Lawrence	10
R. Legge, M.D.	10
T. Preston Lewis, M.D. (Brixton Group)	10
E. A. Millidge	10
C. A. Mitchell	10
H. Morley	10
F. Moscheles	10
S. Nicholl	10
W. Page	10
J. Rhodes, F.J.I.	10
Mrs. Theodore	10
A. E. Wackrill	10
J. F. H. Woodward	10
	£900

CHRONICLE.

Handforth.—On November 10 a class commenced at the Handforth Clarion Clubhouse, Handforth, Cheshire. Mr. Arthur Whittaker and Mr. Arnold Kidd, both members of the Openshaw Group, were appointed teachers. The latter was also appointed secretary; he reports that there are already thirty members and all are progressing very well.

Liverpool.—The first fruits of the numerous lectures delivered in Liverpool and district are now visible in the formation of two Esperanto classes at the Y.M.C.A., Mount Pleasant. Although not officially recognised by the Liverpool Education Authority, these classes promise to be a striking success under the instruction of Miss M. L. Jones. Miss M. L. Jones and Mr. William Village are also instructing many students privately and in groups, including a class of thirty members of the Christian Endeavour Society. Mr. James M. Dow has been elected vice-president of the Esperanto Club. An extract from a letter of the famous Stephens' Inks firm relating to the practical advantages of Esperanto appeared in the daily papers.

Leicester.—A meeting of Esperantists and friends from Leicester and Nottingham will be held at Loughborough on January 3, in the Temperance Hall at 5.30. Tea will begin at 6. All Esperantists in the neighbourhood are invited to be present.

Leeds.—During the month of November two lectures were delivered, the first on November 1 by J. Hedley Ince before a meeting of the Adult School, the second on November 23 by Professor F. L. G. Maréchal, at the Ruskin Institute, both of which have provoked a further considerable inquiry, and from which a substantial increase in learners and enthusiasts is anticipated. A social evening is being arranged for Saturday, January 12, in the Park Rooms, Park-street, to which we cordially invite any Esperantists who would like to participate. Tickets (gentlemen, 1s.; ladies, 9d.) may be had on application to the secretary or at the door.

London.—The series of discussions, *entirely in Esperanto*, which has recently been organised, has met with complete success. The main object is to train public speakers for the coming Congress, but by the *preparation* of the speeches facility is given for the use of *correct* Esperanto, and by the varying themes an opportunity is provided for the enlargement of the vocabulary—a boon to all. The first two speakers prepare speeches which are calculated to occupy fifteen minutes each, and subsequent speakers are allowed five minutes each. In this way the less expert have an opportunity of speaking for five minutes at a time until they feel capable of taking “a principal part.” The subjects for January are announced below, and all members are invited to prepare short five-minute speeches on the subjects which appeal to them—the principal speakers having been already arranged for. Mr. W. J. Kemp will, however, be glad to know the names of those members who are willing to open discussions upon subjects in which they are interested.

January 4.—Capital Punishment.

„ 11.—Individualism *v.* Socialism.

„ 18.—The Advisability of Telling Fables and Legends to Children.

„ 25.—The Necessity for *Systematic* Physical Exercises.

The annual general meeting of the London Club will take place on Tuesday, January 8, at St. Bride's Institute, Bride-lane, Fleet-street. Tea at 5.30, business at 6.30 o'clock, to be followed by music, recitations, &c. It is hoped that members will bring non-Esperantist friends.

Battersea.—During 1907, the members of this group will hold a special meeting on the first Thursday evening in each month at the Central Library, Lavender-hill, Battersea. With the exception of the first half-hour, one will be permitted to speak Esperanto only. We shall always be pleased to see members of other groups, especially those who will favour us with a speech, recitation, &c.

Grimsby.—The Grimsby Group has arranged a series of ten lessons, open to both sexes. The classes are held every Friday evening at the Grammar School, the fee for the whole course being 2s. 6d. Full information can be obtained from the secretary (see list of affiliated groups). Communications from other societies are welcomed by the members.

Southampton.—A class has been commenced amongst the members of the Theosophical Society. Meetings are held every alternate Thursday, at 8.30, at Hanover Chambers, the headquarters of the society. The instructor, Mr. S. J. Witt, will be pleased to give particulars to all inquirers.

Brighton and Hove.—A very successful public meeting was arranged by this group at the Town Hall, Hove, on Friday, December 14. Dr. John Pollen gave an interesting lecture on the merits and possibilities of the language. The programme also included songs, and a series of dances by prettily-dressed children. Young ladies attired in national costumes performed a series of national dances representing Russia, Germany, France, Sweden, Spain, Bulgaria, Italy, Japan, America, Ireland, Scotland and England. In the middle of the concluding chorus-dance an altercation arose among the dancers; they could not understand each others' language. When the “dispute” was at its height, a little child, tastefully dressed as “Esperanto,” came gliding down, murmuring “Saluton!” The “strife” ceased, and the little dancer gracefully wound herself in and out among the crowd, dexterously binding them all together with a green silk ribbon. She then led them round the stage. Much credit is due to Miss Oxenford for the brilliant success of this meeting.

Eynsbury (St. Neots).—A new group consisting of twenty-two students was formed here on November 20. The president is the Rev. T. Hodgson, and the secretary is the Rev. A. J. Edmonds, who also conducts the class, particulars of which he will gladly send to enquirers. Address: Great Gransden Vicarage, Sandy.

Bradford.—A class is held every Wednesday, at eight o'clock, at Bowling Assembly Rooms, 29A, Paley-terrace, Wakefield-road; every Thursday, at eight, in Club Room, of Bradford Branch, Social Democratic Federation, Rawson-square; every Friday, at 7.30, in the Church Institute, North-parade. All information can be obtained from the secretary (see list of affiliated groups).

Loughborough.—We learn that there is a class conducted by Mr. W. Stanley, to which beginners will be welcomed. Mr Stanley's address is 124, Herrick-road.

West Norwood.—On a recent Thursday the West Norwood Esperanto Club assembled as usual at 78, Norwood-road, at 8 p.m. As a general rule, the club evenings are naturally devoted to serious study of the language, but this evening proved an exceptional one. Mr. J. M. Pitt, of Mitcham, a member of the club, has invented an Esperanto game, and kindly brought it with him to the club. The game is played with small pieces of cardboard, on each of which is printed an Esperanto radical, as, for example, *bon-*, *ven-*, *est-*, *vir-*, *pom-*, &c. There is also a tray containing the grammatical terminations, such as *-o*, *-a*, *-as*, *-is*, *-j*, *-n*, &c. The dealer draws out the radicals one at a time from the bag, and lays them on the table. Any player who is able to do so calls out a phrase of at least two words which can be made from the radicals exposed with the help of the terminations, and receives the cards which make the phrase. Thus using the radicals shown above, a player might claim "*Viro manĝas*," "*bona pomo*," or might make the complete sentence, "*Viro manĝas bonan pomon*." The club heartily enjoyed the game, and of Mr. Pitt it may be said, quoting a Roman poet, "*Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci*"; or, in Esperanto, "*Li celon bone atingis kiu miksis utilaĵon kun agrablaĵo*." Another pleasure awaited those present. Mr. G. D. Lewis, treasurer of the Liverpool Esperanto Club, visited the group, and kindly sang the following Esperanto adaptation, written by himself, of the well-known song, "*The Mermaid*," beginning, "*It was in the deep Atlantic, in the equinoctial gales*":—

LA MARVIRINO.

En ventegoj de aŭtuno, sur la plej profunda mar',
El la ŝipo falis juna ano de la maristar';
Tiel li rapide falis, ke ne povis vidi ni,
Ĉar subiris kiel fulmo en profundan maron li,

Kantante

"Vivu Zamenhof!

La glora elpensinto

De la kara Lingvo Internacia."

Lin serĉadis per boatoj, kiel senvivulon ni;
Sed aperis kaj kantadis en terura voĉo li:—
"Ĉiuj miaj ho! kunuloj, vi ne zorgu plue min,
Ĉar mi estas edziĝinta je tre ĉarma marvirin',
Kantante, k.t.p.

Diru vi por mi adiaŭ al amata la patrin'
Kaj al geamikoj miaj, ili ne ploregu min;
Ĉar mi estos tre feliĉa en la profundega mar',
Instruante Esperanton al la mara loĝantar',
Kantante, k.t.p."

Tiujn ĉi kantinte vortojn, jen malsupreniris li;
Kaj tre longe rigardante, ree lin ne vidis ni.
Nun se iam sur marbordo ekaperos marvirin',
Vi parolu Esperante, kaj ŝi tuj komprenos vin,
Kantante, k.t.p.

Mia kanto nun finiĝas, geamikoj kredu vi,
Ke mi tre agrablan tempon nun pasigis tie ĉi;
Kaj esperas mi ke baldaŭ rekunvenos ĉiuj ni,
Kaj ni kantos Esperante nia kara Majstro pri,
Kantante

"Vivu Zamenhof!

La glora elpensinto

De la kara Lingvo Internacia."

Southport.—As a result of the earnest efforts of the Rev. J. Ashby, and the recent lecture from Dr. Whitaker at Southport, a new group has been founded in this town. The first meeting was held on Saturday,

November 24, and on the following Thursday evening Miss Margaret L. Jones, F.B.E.A., of Liverpool, opened a public class at the Temperance Institute. Miss Jones also teaches several pupils privately in Southport, and it is probable that Esperanto will spread very rapidly in that town. The president of the new group is the Rev. J. Ashby, and the secretary Mr. R. Wright, 25, Arbour-street, Southport; he will be pleased to give information about the group, &c.

St. Helens.—As the result of the recent lecture by Dr. Whitaker, a class has been formed in connection with the St. Helens Wesleyan Mutual Improvement Society. Mr. A. Griffin has kindly offered his services as teacher. The class meets every Tuesday.

Buxton.—A class for the study of Esperanto was commenced last October in the Hartington-road School, and twenty students were enrolled. Good progress is being made and a club has just been formed, which has affiliated with the B.E.A. The secretary is Mr. John Hedfield (see list of affiliated groups) and that gentleman will be pleased to send all information to inquirers.

Chester.—On November 22 the Chester Society held their second intermeeting, when the president, Mr. James McKinlay, opened the programme by an able speech. The Chester Esperantist Quartette Party gave the meeting a brilliant musical treat with their part-songs and solos. Mr. A. Griffith (Rhos, Wrexham) and Mrs. Annie H. Perry (Diplomé, B.E.A., instructor of the Chester Society) gave short addresses in Esperanto. The meeting will no doubt help to spread the brotherly feeling from the Esperanto Society to many others in our old city.

FORWARD!

We are pleased to learn that our Birmingham friends are at last acting up to their honoured motto, and shall not be very much surprised to see it written "*Antaŭen!*" before many years have passed.

Already the class formed under the direction of the Education Committee has increased its roll to fifty, and there is reason to hope that an advanced class, chiefly comprised of members who have previously acquired the rudiments of Esperanto under the tuition of Mr. Harold Brodhurst, may be formed.

This success, in a city where "new" things are not accepted until experience and common-sense command their acceptance, should give courage to many *samideanoj* whose labours have hitherto *appeared* to be in vain.

For many months several of our Birmingham friends—among others mention should be made of Messrs. W. W. Rolston and Harold Brodhurst—have laboured on with but very little apparent success, the former bringing our language before the people in authority, and the latter before shorthand-writers especially, on every possible occasion. Then Mr. Rolston started a discussion on the claims of Esperanto in the local Press—a proceeding we always and urgently recommend to our readers—and, presto! the thing was done. The new class was formed under the "*plena beno*" of the local authorities, and bids fair to become a most remarkable success.

Therefore, we say to all those who are as yet bearing the heat and burden of the day, without being able to see the harvest, that is bound to come, "*Antaŭen, neniam malesperu!*"

ALILANDA KRONIKO.

Argentino.—Estas fondita *Sociedad Argentina Esperantista* en Buenos Aires. La sekretario-kasisto estas S-ro. *Herbert Farnes*, antaŭa komitatano de la Londona Esperantista Klubo.

Kanado.—La unua kunveno de la *Toronto Esperantista Klubo* okazis la 13an de Oktobro, kiam kunsidis 20 gelernantoj. La sekretario estas S-ro. *Robert Sangster*, 155, *Bathurst-street*, kiu plezure sendos senpage al ĉiuj interesan libreton pri la lingvo.—En Belleville (Ontario) estas fondita la *Kanada Koresponda Klubo* por kunigi kaj helpi lernantojn de Esperanto en ĉiuj partoj de Kanado. Ĉiuj kanadaj Esperantistoj, kiuj deziras aliĝi al la klubo estas petataj skribi al la provizora sekretario, S-ro. *J. C. Wills*, P.O. Box 695, *Belleville, Ontario*. De tiu sinjoro oni povas ricevi plenajn sciigojn pri la ĝustaj celoj de la klubo.

Germanujo.—La *Internacia Klubo de Esperantistoj* fondita en Berlino celas havigi profitojn al la membroj per flegado de la beletristiko, per informoj komercaj kaj privataj kaj alimaniere. La klubo havas bibliotekon por la membroj. La regularon sendos senpage la sekretario, S-ro. *Paul Nollenberg*, *Lüneburgerstr. 30, Berlin, N.W. 52*.

Belgujo.—La Bruĝa Grupo sciigas al ni ke S-ro. *Witteryck* instruas la lingvon al 34 angloj. La grupo ankaŭ starigis aliajn kursojn, en kiuj partoprenas pli ol 60 gelernantoj.

Francujo.—En St. Amand les Eaux Grupo Esperantista ĵus fondiĝis. Tridek aliĝintoj nun lernas Esperanton. S-ro. *Louis Couturat*, unu el la Deligitaro por la Elektado de Internacia Lingvo, sciigas al ni, ke la Deligitaro intencas fari la finan paŝon kaj decidon en la nuna jaro. Li do petas ĉiujn samideanojn, ke ili klopodu kiel eble plej multe por varbi novajn aliĝojn.

Bohemujo.—La Esperantista Klubo en Prago sendas longan leteron pri siaj progreso, kursoj kaj kunvenoj. Bohemaj gazetoj komencis jam pli multe malfermi siajn paĝojn por Esperanto kaj dediĉas specialajn lokojn por Esperanto "Obchodni Listy," "Vzdelani Lidu," "Illustrované Predmasky," kaj "Studentsky Vestnik." Nova Esperantista Revuo estas fondita de S-ro. *Edvard Kühnl* la 1an de Januaro.

RECENT LECTURES.

October 20. — Pudsey, Mr. F. L. G. Maréchal. Chairman, Mr. J. W. Shenton.

October 25.—St. Peter's School, York, Mr. F. L. G. Maréchal. Good sale of the Penny Key.

November 6.—Y.M.C.A., Bridgwater, Rev. J. A. James (Rector of Chipping Sodbury). Chairman, Rev. W. E. Catlow, M.A.

November 17.—Low, Blantyre Public School, Dr. James Knight.

November 18.—East Bowling Socialist Sunday-school, Mr. J. T. Holmes. Class of eighteen formed.

November 19.—Society of Friends, Bradford, Mr. A. Tuke Priestman. Good sale of books; class to be formed.

November 19 to December 5.—Miss H. Fryer read a paper on "Socialism and Esperanto" at the following branches of the I.L.P.: Wallasey, Mosside, Gorton, Eccles, Openshaw, Central Manchester, Miles Platting, West Toxteth; and on December 5 at Liverpool Clarion Club.

November 23.—Dundee, Association of Young Men for the Study of British Commerce, Mr. Alexander Pride.

November 23.—Manningham and Heaton Liberal Association, Mr. R. Whittaker. Good sale of books, and nucleus of class formed.

November 23.—Ruskin College of Education, Leeds, Mr. F. L. G. Maréchal. Chairman, Mr. A. P. Snodgrass.

November 26.—Protestant Institute, Edinburgh, Mr. J. M. Warden, F.B.E.A. Chairman, Mr. W. C. Smith, K.C. 150 copies of BRITISH ESPERANTIST distributed.

November 26.—St. Mark's Unitarian Chapel, Edinburgh, Mr. Alexander Easson, S.S.C.

December 4.—Albion-park, Chester, Welsh Literary Society, Mrs. Annie H. Perry. Good audience.

December 5.—Stepney Borough Reference Library, Bancroft-road, Mile End, E., Dr. John Pollen, C.I.E., I.L.D. Chairman, Alderman G. J. Warren, J.P., L.C.C.

December 7.—Selly Oak, North Worcestershire, I.L.P., Mr. W. G. Amery. Group formed.

GRANDA INTERNACIA EKSPOZICIO EN IRLANDO.

Antaŭ tri jaroj, la nobelaro kaj la altranga kaj komerca klasoj de tiu ĉi lando unuiĝis por la pretigado de Internacia Ekspozicio en Dublino, ĉefurbo de Irlando. Tiuj ĉi preparoj estas jam perfektigataj por ĝin okazigi laŭ la plej granda skalo.

La ekspozicio enhavos multegajn specojn de montraĵoj, kiuj elvenos el ĉiuj partoj de la terglobo. La arto, la scienco, la komerco, la historio kaj la antikvaĵoj de la tuta mondo tie trovos lokon. La plezuro kaj komforto de la vizitontoj estas ricevintaj la plej zorgan

atenton. La amuzaĵoj estos grandenombraj kaj la restoracioj enhavos la plej bonajn kaj diversajn nutraĵojn kaj trinkaĵojn. Ekskursoj Istos aranĝataj al ĉiuj partoj de la "Verda ensulo" kaj ĉiuj vizitantoj ricevos koran irlandan bonvenon.

La ekspozicio malfermiĝos en la monato Majo kaj restos malfermata ses monatojn.

Oni esperas, ke la esperantistaj ekspoziciistoj afiŝos siajn budojn tiamaniere, ke ili disvastigu sciigojn pri nia afero.

CHAS. P. BLACKHAM.

14, Garville-avenue, Rathgar, Co. Dublin,

KONSILANTARO, B.E.A.

La Konsilantaro kunvenis la 12an de Novembro. Ĉeestis:—D-ro. J. Pollen (prezidanto), S-roj. Blott, Bullen, Chatterton, Clegg, Cowper, Eagle, Kemp, Lambert, Millidge, Nicholl, Rolston, Sexton, Wackrill, kaj Fraŭlinoj Lawrence kaj Schäfer.

La Konsilantaro ricevis la raporton de la Agada Komitato pri la "Teachers' Esperanto Society" kaj aprobis ĝiajn rekomendojn. La proponita Edukada Komitato estas nomita, nome:—S-ino. Haythornthwaite kaj S-roj. Green, Neil, Wilson kaj Johnson (kvin nomitaj de la T.E.S.), kaj S-roj. Bullen, Lambert, Millidge, Nicholl, Cowper, Kemp, Ledger, kaj F-inoj. Lawrence kaj Schäfer. Oni decidis kunvoki la novan komitaton por la sekvonta lundo.

Longa letero de la Organiza Komisio de la venonta Esperantista Kongreso estas legita kaj aplaudita. Laŭ la proponoj de la Komisia Trio (S-roj. Cunningham, Pollen kaj Mudie) estas decidite daŭrigi la "Garantiantara Listo," iniciita de ili; ke Londonaj aranĝoj por akcepti kongresantojn, kiuj traveturos la ĉefurbon estu farataj kunkonsente kun la Trio; ke ili estu rajte membroj de ĉiuj komitatoj de la B.E.A.; ke D-ro. Pollen kaj S-roj. Millidge kaj Clegg estu kuratoroj por la financa parto de la Kongreso (banka konto ĉe Barclay and Co., Cambridge); ke, por faciligi la laborojn de la Komisio, ĉiuj kongresaj aferoj havu antaŭecon, kiom eble, ĉe la Asocio; ke dum la Kongreso oni faru specialajn kondiĉojn ĉe iu, librovendisto en Cambridge, kiu konsentas donaci al la Asocio la plenan uzon de unu el siaj magazenaĵ fenestroj.

La Komisia Trio plue raportis, ke, dank' al senĉesaj klopodoj, la Universitata Konsilantaro rekomendis al la Senato la donacon de l' uzo de la necesaj ĉambregoj por la Kongreso: plue, ke la Urba Konsilantaro plene konsentas al nia peto pri la senpaga uzo de la Guildhall kaj "Corn Exchange."

La proponita senpaga disdono de la ĵurnalo al membroj de la Asocio estas diskutita, sed ĉar ĝiaj legantoj ne respondis sufiĉe grandanombre al la alvoko farita al ili, estas decidite ne fari tiun paŝon ankoraŭ.

La rekomendoj de la Agada Komitato pri la registriĝo de l' Asocio estas konsideritaj kaj, post plua diskuto, fine aprobitaj, kaj la Legista Komitato estas definitive petita registri la Asocion laŭ la bazo ellaborita de ĝi kune kun S-ro. Ellis.

S-ro. Chatterton faris la kutiman financon raporton, kiu troviĝis kontentiga.

S-ro. Bullen raportis pri la librovendado kaj la Ekzamena Komitato.

S-ro. Rolston, kiu jam antaŭe bonvolis fari optikajn fotografajn kliŝojn por luma projekcio, proponis doni al la Asocio ankoraŭ 23 pri la Ĝeneva Kongreso. Ili estas danke akceptitaj, kaj nun restas kun la aliaj por la uzo ĉe publikaj paroladoj.

S. NICHOLL, Hon. Sek.

AGADA KOMITATO.

Kunsido okazis la 13an de Oktobro. Ĉeestis:—S-ro. Cowper (prezidanto), S-roj. Bullen, Chatterton, Clegg, Kemp, Millidge, Nicholl, Rolston, Stead, Wackrill, kaj Fraŭlinoj Lawrence kaj Schäfer.

Post longa diskuto, oni decidis rekomendi la registrigon de la Asocio laŭ la leĝo de 1867, sekcio

23a; kaj la Legista Komitato estas petita ellabori projekton kunlabore kun S-ro. Ellis, el Keighley. Laŭ la proponata projekto la Asocio havos la rajton komercadi, kvankam ne por monprofito; plue, ĝi ne estos devigata uzadi la vorton "Limited." Ĉiuj profitoj estos uzataj en la plenumado de la celoj de l' Asocio (t.e. propagando). Nenia akcia kapitalo kaj neniam dividendoj.

La Agada Komitato kunsidis denove la 31an de Oktobro. Ĉeestis la sekvantaj:—D-ro. Pollen (prezidanto), S-roj. Bullen, Chatterton, Clegg, Cowper, Eagle, Millidge, Nicholl, Rolston, Wackrill, kaj Fraŭlino Lawrence.

La Prezidanto klarigis, ke la celo de la kunsido estas fari formalan akcepton al kvin delegitoj de la "Teachers' Esperanto Society" kaj aŭdi ilian proponon pri aniĝo en nian Asocion. Baldaŭ poste, la direktaj delegitoj alvenis, nome, Sinjorino Haythornthwaite kaj Sinjoroj Green, Wilson, Neil kaj Johnson. Post kiam la Prezidanto salutis ilin en la nomo de la Asocio, Sinjoro Green faris sian proponon, nome:—

Ke la membroj de la tuj finiĝonta "Teachers' Esperanto Society" estu permesataj aniĝi al la B.E.A. laŭ specialaj kondiĉoj. Ĝiaj membroj (kiuj estas anoj de la National Union of Teachers) pagos nur duonan kotizaĵon por la restaĵo de la nuna financa jaro: la Esperanta propagando ĉe la N.U.T. fariĝos aparta fako de la Asocio, regata de Edukada Komitato, kun aparta sekretario (profesia instruisto). Tiu komitato konsistos parte el profesiaj instruistoj kaj parte el aliaj personoj nomotaj de la Asocio. Plue, la Asocio aranĝos specialajn kursojn ekskluzive por instruistoj.

Post longa kaj viveca diskuto, la Agada Komitato decidis rekomendi la supran proponon al la Konsilantaro.

S. NICHOLL, Hon. Sek.

INTERNACIA EKSPOZICIO STENOGRAFIA.

En Szeged, 1907.

La Organiza Komitato decidis, ke en Aprilo, inter la stenografiaj kunsidoj kaj daŭre la Internacia Ekspozicio Stenografia, aranĝos internacian kunsidon de Esperanto-stenografiistoj.

Je ĉi tiu kunsido ni traktos la sekvantajn temojn:

1. La afero de unuiga sistemo stenografia de Esperanto;
2. La kreado de Internacia Revuo por stenografio;
3. Esperanto ĉe stenografiistoj (kongresoj, internaciaj, Internacia Ligo, de Gabelsbergeraj, stenografiistoj).

Ni tre ĝojus se niaj samideanoj partoprenus je la internacia kunsido. Pri la detaloj oni legu niajn cirkulerojn kaj onis sin turnu al S-ro. Jakab, Prezidanto de l' Organiza, Komitato, Szeged, 4, Fertő-utca (Hungarujo).

Ni memorigas niajn samideanojn, ke la Internacia Ekspozicio Stenografia havas apartan sekcion por Esperanta-stenografio kaj Esperanto kaj inter la skribkonkursoj stenografiaj ni aranĝos ankaŭ Esperantan se estos sufiĉe da konkurantoj, kaj se ni ricevos el niaj samideanoj premiojn.

La aliĝon al la Internacia Kunsido kaj skribkonkuro oni sciigu al S-ro. Jakab.

LIBRARO KAJ GAZETARO.

La Belga Sonorilo (Novembro).—“Al ĉiuj Esperantistaj Astronomiistoj.” Sub tiu ĉi, S-ro. Félix de Roy, 342 Chaussée de Turnhout, Borgerhont (Anvers), Belgique, diras, ke li provas formi vortaron de astronomio kaj parencaj sciencoj, kaj li forte petegas, ke Esperantistoj, kiujn la afero interesas, bonvolu skribi al li. S-ro. de Roy estas membro de la astronomiaj societoj de Belgujo, Anglujo kaj Francujo. “La Ŝtoneta Supo,” de Paul André, amuza fabeleto laŭ malnova rakonto valona, esperantigita de E. Lecointe; “La Dek Esperantistaj Leĝoj,” bele versita de D-ro. W. Broeckaert; “Eĥoj kaj Novaĵoj el Esperantistujo,” “Esperanto kaj Ruĝa Kruco,” parolado de L-to Bayol ĉe la dua Kongreso; “Flandra Fakoj,” “La Malfermo de la Vintra Sezono en Antverpeno,” “Belga Ligo Esperantista,” “Valonaj kaj Flandraj Rakontoj,” “La Kanalo de la ‘Centro,’” “Samideana Trinkkanto,” vortoj de Franz Swagers, kaj muziko laŭ germana studenta kanto; “Problemoj.”—G. C.

La Suno Hispana (Novembro).—Enhavo:—“2a Universala Kongreso Esperantista en Genevo: Solena Malfermo,” “Sciigoj” el diversaj landoj, “Bibliografio,” “Esperanto en la Militistaro.”—G. C.

Autaŭen Esperantistoj! (Septembro), Gazeto de la *Perua Esperantista Societo*.—Enhavo:—“Ĉu Ni Bezonas Esperanton?” “Dua Kongreso,” “Vojaĝo ĝis unu Stelo,” “Kroniko,” “Bibliografio,” “Tutmonda Labora Societo.”—G. C.

Esperanto (Aŭgusto–Oktobro), Organo de *Societo Hungara Esperantista*.—Enhavo:—“Kroniko” (eksterlanda, hejma), “La Dua Kongreso,” “La Sunforto” (daŭrigo kaj fino), de Prof-ro. Maier, esperantigita de Boriso Kotzin; “La Punaj Taĉmentoj” (daŭrigo), de Boriso Kotzin; “Bibliografio,” “Ĉu Esperanto estas Romana?” (Esperanto kaj la Hungaroj), de G. Kolowrat; “Mondlingvo,” artikolo hungare skribita, de Altenburgo; “La Spiritismo kaj Materialismo,” de P-ro. Paŭlo Tholt.—G. C.

Ruslanda Esperantisto (Septembro).—Enhavo:—“Parolado de D-ro. Zamenhof ĉe la Malferma Kunsido de la Ĝeneva Kongreso,” “La Rompita Vazo,” de la rusa poeto Apuhtin, tradukita de G. Kolowrat; “Ruĝa Rido,” seria rakonto de Leonid Andrejev, esperantigita de Serĉanto; “El Heine,” versaĵo de L. Belmont kaj Vs. Lojko; “Sonĝo” (el la tempo de l’ Pariza Komunumo), esperantigita de V—d L—o; “Esperantista Movado,” “Kanto pri Falko,” el la rusa lingvo, de Maksim Gorĵkij, tradukita de Romano Frenkel; “Bibliografio,” daŭrigo de “Registro de Artikoloj (en Esperanto) esplorantaj nomitan lingvon internacian kaj manierojn de ĝia propagando.”—G. C.

Ruslanda Esperantisto (Oktobro).—Enhavo:—“La Internacia Movado Laborista kaj Esperanto”; fino de “Ruĝa Rido,” de Leonid Andrejev, bonege esperantigita de Serĉanto; “El A. Pleŝĉej,” versaĵo, de Vs. Lojko; “Ĝessi,” novelo de Anatole France, tradukita de V. Ogorodnikov; “La Kareson de vi Ricevante,” versaĵo, rusa romanco, tradukita de G. Kolowrat; “Pri la Stato de la Rusa Popolo,” de L. Buĥ; “Pri Ripo,” eltiraĵoj el la Midraŝo, esperantigita de V-d. L-o.; “Al Ĝeneva Kongreso de Esperantistoj,” de Saĥarov.—G. C.

Espero Pacifista (Sep.-Okt.).—Enhavo:—“La

Disvolvo de la Pacifisma Movado,” parolado de Baronino de Suttner en Kristiano, la 18an de Aprilo, okaze de ŝia ricevo de la premio Nobel, tradukita el la germana de Gustav Albrecht; “Pri la Budĝeto de Paco,” de Gaston Moch; “La Militfaktoj kaj Armadoj,” de G. Moch; “Arbitracio Internacia”; “Pacifisma Movado,” de G. Moch; “Frata Alproksimigo de la Popoloj”; “Malpligrandiĝo de la Armeoj”; “Respekto al la Homa Vivo”; “Unuigo de la Societoj de Paco”; “Propagando”; “Politikaj Nunaĵoj”; “Esperantista Movado.”—G. C.

Internacia Scienoa Revuo (Novembro).—“Ĉu Esperanto estas Romana?” de G. Kolowrat, tre interesa artikolo, kiu komparas la ortografion, paroladon, parolpartojn, akuzativon, tempojn, modojn, participojn, sintakson, kaj vortfaradon de Esperanto, kun tiuj de la naciaj lingvoj. Ni konsilas al nia legantaro, ke ĝi zorge tralegu tiun ĉi artikolon. “Deveno kaj Evolucio de Universo,” de Marcel Finot; “La Heredeco de la Akiritaj Signoj,” de N. Kabanov; “Io pri Homa Saĝmallarĝeco,” de P-ro. A. Dombrovski; “La Ĥina Manĝo,” de J. Napot; “Radika Kuracado de l’ Prostata Hipertrufio,” de P-ro. Viktoro Pauchet, tradukita de D-ro. Philippet; “Publikaj Lernejoj en Manitoba” (Kanado), originale verkita de P. D. Hugon; “Antitoksinoj (Kontraŭvenenoj) en Kreskaĵaj Organismoj,” kaj “Signifo de la Falado de Folioj en la Vivo de Kreskaĵoj,” tradukita de N. Kabanov.—G. C.

La Revuo (Decembro).—En tiu ĉi numero troviĝas la daŭrigo de la kvinakta komedio, “La Revizoro,” esperantigita de D-ro. L. L. Zamenhof, kiu fariĝas pli kaj pli amuza kaj interesa laŭ la disvolviĝado de la dramo. “La Ensorĉita Fajfilo,” feina rakonteto de A. Dumas, tradukita de Pierre Corret; “Kastelo de Krakalvento,” de S-ino. Vallienne; “Agrara Leĝdonado en Nova Zelando,” interesa artikolo pri la rapida disvolviĝo de la insuloj, de N. Kabanov; “Sippereo de Sirio,” de R. Codorniu. La numero finiĝas per la respondoj de D-ro. L. L. Zamenhof al diversaj demandoj. Ni forte rekomendas al nia legantaro, ke ili zorge studu tiujn ĉi respondojn, kiuj rilatas al “La Esperanta Stilo,” “La Uzado de la Artikolo,” la verboj “Sidiĝi kaj Eksidi,” “La Apostrofado de la Artikolo,” kaj la “Propaganda Artikolo,” *Esenco kaj Estonteco de la Ideo de Lingvo Internacia*, presita en la “Fundamenta Krestomatio,” paĝo 268.—G. C.

Tra la Mondo (Decembro).—Enhavo:—“La Amuzaj aĵoj de Abd-ul-Aziz,” kun fotografiaĵo, de E. Bacquet; “La Islanda Parlamento,” kun portretoj, de Th. Th.; “Espero je Mesio,” de Walther Eggert-Windegg, tradukita de Karl Zacherl; “Kelkaj Oktobromonataj Britaj Kutimoj,” de C. W. Oxenford; “La Kongresaj Kunsidoj” kaj “Lastaj eĥoj de la Kongreso,” kun fotografiaĵoj faritaj de A. Montrosier; “Kristnasko en Svedujo,” kun skizoj de svedaj tipoj, ĉarmega artikolo verkita de F-ino. Cederblad; “La Feliĉo,” de Edmund Bieder, tradukita el la pola lingvo de Kabe; “Kristnasko ĉe la Bohemoj,” kun ilustraĵo, de Frank K. Svacina; “Franc-Brita Kristnaska Legendo,” de D-ro. Gambier; “Vilaĝana Movado en Gurnjo” (Rusujo), de D-ro. M. K.; “La Cedrarbaro de Teniet-el-Had,” kun ilustraĵo, originalo de M. Mende (Alĝerio); daŭrigo de la amuzaj leteroj, “Poŝta Amo,” de Karolo. En la *Junulara Aldono*, sin trovas, “La Du Haroj de l’ Okazo,” unuakta

proverbo de Julien Berr de Turique; "Ĉe la Soldatejo," rakonto de S-ro. Ed. Teyssonneau; "Infana Kristnaska Rakonto," de F-ino. Odilino Prudent.—G. C.

La Japana Esperantisto (Septembro). — Tiu ĉi estas la dua numero de la unua japana gazeto. Ĝi estas eldonata ĉe *La Japana Esperantista Asocio* en Tokio. Ni ankaŭ ricevis japanan lernolibron, kaj ni tre ĝojas vidi, ke la *Afero* faras rapidan progreson ĉe niaj malproksimaj interliguloj. Enhavo:—"La Estonto de Esperanto en Japanujo," de Eji Asada. La verkinto de tiu ĉi artikolo diras, ke je la 13a de Aŭgusto la unua publika parolado en Esperanto estas farita en Tokio, ke la *Japana Esperantista Asocio* havas preskaŭ kvarcent klubanojn kaj kreskas tre rapide kaj ke P-ro. Gauntlett havas pli ol sescent lernantojn sub li. "Knaboj! Estu Ambiciaj," de Jutafo Iida: "Ŝia Songo pri Estonteco," esperantigita de M. Katow, klubano de B.E.A.; "Novaĵoj Alilandaj"; "L-to. Kolonelo Pollen, Prezidanto de la B.E.A.," kun fotografo; "Gramatiko de Esperanto"; "La Programo de Ĝeneva Esperanta Kongreso"; "Novaĵoj Enlandaj"; "Raportoj de la Asocio"; "Adresaro de la Klubanoj"; "Reguloj de la Asocio."—G. C.

L'Esperantiste (Novembro). — Enhavo:—La bonbuŝaĵo (*bonne bouche*) de tiu ĉi numero estas artikolo de S-ro. L. de Beaufront, "Ĉu Esperanto aŭ la Angla Lingvo," kiun ni tute enpresas en alia parto de nia gazeto, tial, ni nur diros tie ĉi, ke ni plene konsentas kun ĉio, kion S-ro. de Beaufront skribas pri tiu ĉi temo. Komunikaĵo pri "La Tria Kongreso," de S-ro. H. B. Mudie; raporto de S-ro. Cart, "Pri la Kursoj kaj Ekzamenoj." En la tre plena Kroniko ni rimarkas, kian grandan progresadon daŭrigas fari Esperanto, ne nur tra Eŭropo, sed tra aliaj partoj de la mondo, ekz. Nord- kaj Sud-Amerikoj, Nova-Zelando, Japanujo, k.t.p.—G. C.

Germana Esperantisto (Decembro). — Sub la rubriko "Gazetaro," ni plezurege ekscias ke kelkaj gravaj ĵurnaloj germanaj antaŭ nelonge publikigis artikolojn kaj leterojn por Esperanto; "Kanplektaĵoj Bohemaj, Hejme Produktitaj"; "Floroj kaj Infanoj," de Es-cet; "Multe tro Modestaj." Tiu ĉi estas artikoleto elĉerpita de nia gazeto, al kiu la redaktoro de la *Germana Esperantisto* atentigas sian legantaron.—G. C.

Lingvo Internacia (15 Septembro kaj 1 Oktobro). —Tiu ĉi du numeroj estas tute dediĉitaj al raporto pri la dua Universala Kongreso de Esperanto en Ĝenevo kaj enhavas pli-malpli plena rakonto pri la paroladoj kaj ankaŭ la leteroj, subraportoj, k.e., legitaj ĉe la diversaj kunsidoj. La raporto estas daŭrigota. En la du aldonoj daŭrigas kaj finiĝas la dialogo, "Por kaj Kontraŭ Esperanto," de D-ro. Vallienne, kaj komenciĝas "La Puto kaj la Pendolo," de Edgar Allan Poe, esperantigita de Alex. Pride. (15 Okt.—1 Nov.) Tiu ĉi ŝajne ne estas plu duonmonata gazeto, ĉar abonantoj plendas, ke ili ricevas du numerojn kune, kaj ke la lasta el tiuj ĉi ne atingas ilin ĝis pli ol unu monato post la ĝusta tempo. En la numero de la 15a de Okt. troviĝas la daŭrigo kaj fino de la plena raporto de la Ĝeneva Kongreso, de Tedulo. En la raporto de la ferma kunsido oficiala, estas donata la amuza kaj sprita parolado de nia inda kaj estimata prezidanto, Leŭt-to. Kolonelo Pollen. En la 1a de Novembro numero troviĝas "Ĉu Esperanto estas Romana?" tre leginda artikolo de G. Kolowrat; "En Esperanto

estas du Lingvoj," de D-ro. Vallienne; "La Trouzado de la Kunmetitaj Tempoj," de Ĉefeĉ; Pri "Panroman," de Boriso Kotzin; "Projekto," artikolo, de Romano Freukel, pri la propagando de Esperanto inter la junuloj kaj infanoj. En la aldonoj de la du numeroj sin trovas fino de "La Puto kaj la Pendolo" de Edgar A. Poe; "La Furno," de Konopnicka, tradukita de V. Sviderek; "La Sekreto de Mastro Kornilio," de A. Daudet, esperantigita de L. Fouchebeuf.—G. C.

Nova Gazeto en la Lingvoj Bohema kaj Esperanta. —Multenombra bohema Esperantistaro ne posedas gazeton redaktatan en lingvoj bohema kaj Esperanta (laŭ kelkaj alilandaj gazetoj esper-naciaj), kiu unuigus la multajn disigitajn laborantojn por nia ideo, donante al ili precizajn informojn ne sole primovado inter Esperantistoj fremdaj sed ankaŭ pri sukcesoj de ceteraj bohemaj pioniroj-samideanoj. Tiukaŭze decidis la Esperantista Klubo en Praha, la 14a de Novembro, ke ĝi mem prenos sur sin la taskon prizorgi la regulan kaj oficialan raportadon pri ĉio, kio povos interesi bohemajn—parte eĉ fremdajn—Esperantistojn. La klubo eldonados de Januaro, 1907, novan gazeton skribotan en lingvoj bohema kaj Esperanta, kiu enhavos krom beletristiko ankaŭ la kronikon, bibliografion, raportojn de ĵus fondita bohema konsulejo, diversajn rubrikojn specialajn, k.t.p. Jare eliros 10 numeroj po 16 paĝoj. Abonprezo por fremdlando fr. 3.75 (por Aŭstrio, 3 kronoj). Redaktoro de nova gazeto estas elektita S-ro. Ed. Kühnl kiun kunhelpos redakcia komitato—aro da spertaj Esperantistoj. Ĉio koncernanta la gazeton (abonpago, manuskriptoj, insertoj, k.a.) estu sendata laŭ adreso: Esperantista Klubo en Praha II., 1.322, Bohemujo. [Ni kore bonvenigas la novan gazeton, dezirante por ĝi longan vivadon kaj plenan sukceson kiel propagandilon.—RED.]

Eksport-Jurnalo.—Internacia Revuo por Komercio, Industrio kaj Tehniko. Aperos la 5an de Februaro. Amplekso: Almenaŭ 20 paĝojn po 12 by 9 coloj. Celo: La akcelado kaj helpado de la internacia interŝanĝo de komercaĵoj kaj industriproduktoj per Esperanto. La eldonistoj diras: "Se vi deziras, ke Esperanto baldaŭ fariĝu internacia komerca lingvo ĝenerale akceptita helpu nin ĉe la efektivigo de nia granda entrepreno. Vi povas tion tre facile fari, se vi sendas al ni kiel eble plej ofte artikolojn kaj tradukojn el la plej bonaj gazetoj fakaj kaj profesiaj pri komercio, industrio kaj tehniko de via lando, kiuj estas de internacia intereso." La abonprezo estas 4 ŝilingoj. Sin turni al *Esperanto Verlags-Anstalt Emil Schnell G.m.b. H. Frankfurt a. M., Germanujo*.

Esperanto.—Sub tiu ĉi titolo aperas la unua japana lernolibro, publikigita en Japanujo, prezo 35 sen'oj (ĉirkaŭ 9 pencoj). La libro ne donas la nomon de la aŭtoro, sed ni kredas, ke ĝi estas verkita de P-ro. Edward Gauntlett, Kanazawa (Kaga), Japanujo. Ĉar ni ne komprenas la lingvon japanan, ni povas nur diri, ke ĝi estas tre bone formita kaj presita. La plano de la verko estas serio de ekzercoj kun tabeloj de vortoj, kaj demandoj pri la ekzercoj por la uzado de la instruanto. Troviĝas ankaŭ eltiraĵoj el *Hamleto* kaj aliaj verkoj, versaĵoj, leteroj, interparoladoj, k.t.p. En la fino de la libro, kiu enhavas 101 paĝojn, sin trovas malgranda vortaro.—G. C.

The Weekly Journal "Esperanto."—It is proposed by our Swiss friends to restart this paper "on

an entirely new and sound basis." Its publication will not be commenced until sufficient subscriptions have been received to ensure a regular issue without deficit. Its principal aim will be to report the doings of the international consulates now being formed and of the various sectional Esperanto societies. One half of the journal will be in Esperanto, the rest in English, French and German. The price will be as before (10 centimes, one penny, per number; 6.50 f. yearly). It is intended to distribute it by means of agents in all towns. Those who are interested, or willing to act as agents, should apply to the manager, S-ro. H. Hodler, 8, rue Bovy-Lysberg, Genève.

The Standard Course of Esperanto. By G. W. Bullen.—This is a new edition of a well-known textbook for English learners. Its change of form strikes us as a great improvement. It measures six inches by four, less than half the size of the original work, and is consequently of convenient size for the pocket. The type used, though smaller than we could have wished, is very good and clear. We welcome the appearance of our old friend the fairy-tale "La Feino," by the addition of which the work now contains all the exercises given in Zamenhof's *Ekzercaro*. We wish it had been possible for the author to give the sections in the same order and with the same numbers as are used in our Esperanto classic, and would suggest that future editions might, at least, have the *Ekzercaro* numbers added, for ready reference. For the *Ekzercaro* is not a work to be read through once and thrown aside; it is, on the contrary, an integral part of the *Fundamento de Esperanto*, by reference to which our experts constantly settle among themselves points which arise in discussion, and the means of ready reference are of great importance. Following the exercises and the grammatical notes which accompany them, we find an excellent section devoted to Commercial Correspondence and Forms, and a valuable vocabulary of commercial and shipping terms. The work is not free from printer's errors, such as "objecto" on page 34, and "ŝipereo" on page 84; and we think that a statement that we find on page 32 is, to say the least, very unhappily made. This is: "Al, ĝis and tra are the only prepositions which can never have an accusative after them." The intention is evident to those who have experience, but the learner will perhaps conclude that there are circumstances under which the prepositions *de, el, kun, pri*, and others, may be followed by an accusative, and will worry over the matter.—A. E. W.

LA NEGO.

The envious snows came down in haste,
To prove her neck less fair,
But, when they found themselves surpassed,
Dissolved into a tear. —COWLEY.

Sian kolon enviante,
Falis nego rapidante,
Sin pli blanka konstatonte;
Sed venkita ĝi tre honte
Per l' tiea haŭta ĉarmo
Fluidiĝis kiel larmo.

—J. C. R. (10,381).

DIVERSAĴOJ.

Pri "Franca Gramatiko."—S-ro. Paul Boulet nin sciigas, ke lia "Franca Gramatiko por Esperantistoj" estas nun en presejo kaj ke ĝi estos sendata al la multegaj aliĝintoj tuj kiam ĝi aperos. Oni done perdu paciencon! Ni rememorigas niajn legantojn, ke la antaŭparolo de tiu verko, gravega por nia afero en Francujo, estas skribita de Rektoro E. Boirac. Oni sendos la libron al ĉiuj, kiuj sendos poŝtmandaton por 1.50 f. al S-ro. Paul Boulet, 80, Boulevard du Prince Albert, Boulogne-sur-Mer (France).

* * * *

The Harmsworth Self-Educator.—In No. 31 of the above widely-studied periodical, which appeared on December 18, we are pleased to note the commencement of a *Complete Course of Esperanto for Self-Instruction*, by Harald Clegg, F.B.E.A.

* * * *

Tutmonda Labora Societo.—Tiu ĉi ĵus fondita societo havas por celo unuigi ĉiujn laboristojn kaj oficistojn esperantistajn el ĉiuj landoj. Ni jam ricevis ekzempleron de la regularo kaj konsilas la interesatojn, ke ili skribu al la sekretario, S-ro. Paul Blaise, 4, rue Bourg-Tibourg, Paris, I^{ve}.

* * * *

The National Union of Teachers will hold an examination in Esperanto on April 29, 1907. Application to be made before March 22.

* * * *

Complete Account of the Congress.—*Lingvo Internacia* contains a complete account of the Geneva Congress. The three enlarged numbers giving the account can be had, bound in one, post free from the secretary, B.E.A., for tenpence.

KIAMANIERE VIVADI.

On parent knees, a naked new-born child,
Weeping thou sat'st, while all around thee
smiled:
So live, that, sinking to thy life's last sleep,
Calm thou may'st smile, while all around thee
weep.

—SIR W. JONES, from the Arabic.

Vi, ĵus naskita, sur genuo sidis
Plorante, dum la ĉeestantoj ridis:
Tiel vivadu, ke je l' morta horo
Vi ridu, kaj ĉe ili estu l' ploro.

—J. C. R. (10,381).

* Rilate al tiu ĉi neobservo de la regulo pri la apostrofado de l' artikolo, ni atentigas la leganton al tio, kion ĵus diris D-ro. Zamenhof pri tiu punkto sur pĝ. 189a de *La Revuo*:—"La neobservado de tiu ĉi regulo, kiu estas donita ne en la gramatiko, sed nur en la "Ekzercaro" (§ 27), estas ne eraro, sed nur peko kontraŭ boneco de la stilo. Sekve en prozo tiu ĉi regulo devas esti observata, sed en versoj, kie pro "licentia poetica" oni ofte permesas al si deflankigojn re la ordinara stilo, la neobservado de la supre donita degulo (aŭ pli ĝuste konsilo) ne estas eraro."

NEW MEMBERS, B.E.A.

Miss WHEATON, *London*; Rev. JOHN THOMAS, *Clevedon*; A. R. DAVIES, M.P.S., *Great Yarmouth*; F. W. MILLS, B.A., *Johannesburg*; F. RICARDO, *Cambridge*; Miss L. SPÜHLER, *London*; A. R. DENS-HAM, *Bristol*; Miss L. SKEEN, *London*; Mrs. ROBERTSON, *Fiji*; Miss L. O. WRIGHT, *Sunningdale*; E. STANLEY BEAUFORT, *Birmingham*; GEORGE J. OVER, *New Barnet*; JOHN W. HAYWARD, M.D., *Birkenhead*; Dr. R. C. ELSWORTH, *Swansea*; P. HAVERS, *Worthing*; Mrs. BELL, *London*; THOMAS YUILE, *Glasgow*; JOHN C. KING, *Glasgow*; Miss LOTTIE SCHLUND, *London*; J. C. MILBURN, *London*; C. H. CLARKE, F.I.P.S., *Ilford*.

HONORARY FELLOW, B.E.A.

Major-General GEO. COX, B.A. (Cantab.), *London*.

FELLOWS, B.E.A.

H. BOLINGBROKE MUDIE, *London*; J. BOOTH, *Melbourne*.

DIPLOMA B.E.A.

GEORGE WALLACE, *Forest Gate* (with distinction); L. A. A. LONG, *Basingstoke* (with distinction); S. R. MARSHALL, *Lee, S.E.* (with distinction); C. G. STUART-MONTEATH, *London*; Rev. A. J. EDWARDS, *Sandy*; R. E. F. FULGER, *Shrewsbury* (with distinction); T. E. BURKENSCHAW, *Sheffield*; Miss CLARA M. HIGGINS, *Herne-hill*; C. H. SATTERLEY, *Harrow*; WILLIAM PHILLIMORE, *Wandsworth*; Dr. T. PRESTON LEWIS, *Brixton*; W. M. BASSETT, *Newbury*.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

W. TICKELL, *Newcastle-on-Tyne*; JAMES MILLS, *Newcastle-on-Tyne*; R. BLACK, *Peebles*; Rev. C. J. MEAD-ALLEN, *Melksham*; A. A. BRANDER, *Birmingham*; Miss MIRIAM BURSTON, *Brighton*; Miss IRENE CLAPHAM, *Keighley*; Miss ANNIE ROPER, *Oakworth*; Mrs. M. M. WADDINGTON, *Keighley*; Miss A. E. LUTY, *Keighley*; ALF. DENNISON, *Oakworth*; Miss MILLIE HARTLEY, *Oakworth*; J. E. FEARN-SIDE, *Oakworth*; Miss CLARA WATERHOUSE, *Keighley*; W. EDWIN, *London, S.W.*; C. A. FAIRMAN, *Herne-hill*; L. E. HILTON, *Hornsey*; W. G. HYNARD, *London, N.W.*; E. W. C. KIDDER, *Surbiton*; F. MALLINSON, *Camberwell*; Miss GERTRUDE WEBSTER, *Hammer-smith*; Miss M. WELLS, *Lee, S.E.*

DONATIONS.

	£	s.	d.
Nululo	2	0	0
A. C. Mitchell, Esq.	1	1	0
Miss Hallifax	0	10	0

List of Consulates in our next Number.

Notice is hereby given that a Meeting of the Council of the B.E.A. will be held at the Offices of the Association, 13, Arundel-street, on Monday, January 14, at 6.30 p.m.

PRI KELKAJ ANTAŬHISTORIAJ
GRAVURAĴOJ.

Verkita de CLARENCE BICKNELL el Bordighera.

La verkinto de tiu ĉi artikoleto konstruigis dometon en 1905 en valo de la italaj maralpoj, nomita *Val Fontanalba*, proksimume 40 kilometrojn de la maro, kaj 1550 metrojn super la marnivelo. La plej proksima urbeto estas Tenda, famekonata kiel la iama hejmo de la malfeliĉulino *Beatrice di Tenda*, kies ĵaluza edzo mortigis ŝin. El ĝi ĉiuj manĝaĵoj, esceptinte lakton, buteron kaj fromaĝon, devas esti alportataj de mulisto, sed oni povas kulturi kelkajn terpomojn, bulbojn, rapojn kaj iom da salato, se ili estas plantitaj aŭ semitaj tuj post la neĝmalapero. Oni ankaŭ trovas manĝeblajn fungojn, frambojn kaj grosojn, sovaĝan spinacon kaj aliajn legomojn en la arbaroj kaj herbejoj, kiuj estas tre utila aldono al la provizejo.

Se iu ajn Esperantisto iam venos al la valo, li estos feliĉa vidi, post kvar horoj da marŝado, la verdan stelon sur la antaŭa flanko de la dometo, kun la vortoj "Amo ĉion esperas," kaj sur la muro de la vestiblo la jenajn pentritajn versojn:

Ĉe nia simpla montdometo
Ne trovos vi riĉecon,
Krom la salutoj de amikoj,
Nur la naturbelecon;
Sed nigran panon ni donacos,
Kaj fruktojn de la montoj,
Kun akvo pura kaj ŝaŭmanta
De l' Fontanalbaj fontoj.

Ne estas necese aldoni, ke tia vizitanto estus tre kore akceptata. La altaj montpintoj, la profundaj lagoj, la verdaj arbaroj da larikoj kaj pinarboj, la malvarmetaj riveretoj kaj la riĉa alpa floraro plaĉus al iu, kiu amas la naturon kaj ŝatas trankvilan someran libertempon; sed la ĉefa intereso al la skribanto estas, ke en multaj el la najbaraj valoj, je la alteco de 2,000, 2,500 metroj, la glataj supraĵoj de la ŝtonegoj estas kovritaj de antaŭhistoriaj gravuraĵoj; nome, figuroj de plugoj kaj plugistoj, glavoj kaj armiloj, bestoj kun multformaj kornoj, geometriaj desegnoj kaj multe da aliaj malpli kompreneblaj. Unu loko kun grandenombraj gravuraĵoj estas konata de preskaŭ tri centjaroj, ĉar itala historiskribanto parolis pri ili dirante, ke lago ĉirkaŭita de gravuritaj ŝtonegoj ricevis sian nomon "Lago de la Mirindaĵoj," pro la strangaj figuroj. Cetere la skribanto kune kun sia itala Esperantista amiko Sinjoro Pollini eltrovis aliajn valojn, plenajn je gravuraĵoj kaj milojn da figuroj

neniam viditaj antaŭe; ĉar la malmulto da paŝistoj, kiuj kondukas ŝafojn kaj kaprojn en tiujn sovaĝejojn aŭ ne trapaŝas la senherbajn ŝtonegdezertojn aŭ ne ekvidas la figurojn.

Oni nenion scias pri la aŭtoroj aŭ pri la dato de la gravuraĵoj, sed oni opinias, ke ili estas faritaj dum la frua "Periodo de bronzo," ĉar la figuroj tre bone reprezentas la konatajn formojn de armiloj trovitaj tie aŭ aliloke en la tuta Eŭropo.

La skribanto pasigis la plej grandan parton de ses someroj, desegnante kaj fotografante ilin, kaj poste publikigis kelkajn broŝurojn en la angla kaj itala lingvoj, dezirante ke la scienculoj, kiuj okupas sin pri la antaŭhistoria scienco, venu kaj vidu kaj eble eltrovu la solvon de la mistero. Dum la lasta somero, antaŭ kaj post la Ĝeneva Kongreso, la skribanto kopiis per nigra vakso (angle, heelball) kaj papero, du mil figuraĵojn.

Almenaŭ estas certe, ke la gravurintoj posedis brutarojn en la valoj malsupre, kaj kredeble ili supreniris kelkafoje en la mallonga somera sezono pro religia celo kaj registris sur la ŝtonegoj siajn preĝojn aŭ dankojn por la plimultiĝo de la rikoltoj kaj de la bovaroj. Oni povas vidi en la Brita Muzeo ekzempleron de unu el tiuj ĉi gravuraĵoj, kiu reprezentas kapon aŭ korpon de besto kun kornoj.

MI MEM.

Rakontita de Biciklo.

Originale verkita de E. J. Fooks.

Mi estas biciklo, kaj ("ne diru ĝin en Gath") mi apartenas al fraŭlino.

Kiam unue mi alvenis hejmen, el la fabrikejo, mi brilis per emajlo, mi brilegis per nikelo, kaj, kompreneble mi ne havis makuleton da koto sur miaj radĉirkaŭkovriloj, nek da rustaĵo sur miaj radietoj.

Mi estis avida por iri, fortega, vigla, elasta, energia, kaj tamen rigida kaj silenta.

Nun, ho, ve! mia kadro bleketas je ĉiu artiketo, miaj radoj kraketas, miaj radietoj estas ellasaj aŭ eĉ mankaj, mia nikelo malheliĝas aŭ forestas, emajlo, selo, kaj ilsaketo, ĉiuj estas eluzitaj.

Mi alvenis hejmen en la frua parto de la nova jaro. Mi ja estis novjara donaco por mia juna mastrino.

Kiel zorge ŝi kutimis min senpolvigi post ĉiu rajdo, kaj viŝi la plej malgrandan makuleton da malseko for de mi, por ke mi ne montru la unuan plej etan signon de rustaĵo.

Hodiaŭ mi staras ekstere, post la domo

malpura tiel, kiel mi revenis hejmen de ĉirkaŭkuro antaŭ unu semajno, dum peza tabulo apogas sin kontraŭ miaj radietoj, el kiuj ĉirkaŭ duondekduo mankas.

Unu tagon en Majo, kvin monatojn post mia unua foriro el la fabrikejo, la kuzo de mia mastrino ŝin vizitis, kaj vidante, ke mi apogas min kontraŭ la muro, komencis min surrigardi.

"La antaŭa rado tre ellasiĝis," li diris.

"Ho! ĉu vere," estis la respondo. "Ĉu ĝi forvenos?"

Eble ŝi pensis ke mi estas dento! Sed Henĉjo, la kuzo, ekmontis al mia mastrino kiel mi kraketis en la forkaj, kaj li aminde korektis min. Plie, li altleviis de la tero mian malantaŭan radon, kaj, metante sian piedon sur la pedalon, igis rapidege turniĝi la radon.

"Nu!" li ekkriis, "tio ĉi bezonas, ke oni oleu ĝin."

"Ho! Ĉu bicikloj do bezonas oleadon?" estis respondo. "Kie oni metas ĝin?" Kaj, efektive, mi jam antaŭe soifis, pro seka kurado dum pli ol kvar monatoj!

Nu! mi trinkegis fine, kaj urĝe mi ĝin bezonis; sed plu devis okazi.

Henĉjo diris, ke io estas malorda je la malsupra artiketo.

"Kiom pli estas malorda, kaj kion ajn vi intencas per 'malsupra artiketo'?"

"Nu," diris Henĉjo, kaj li daŭrigis klarigante pri konusetoj, glebetoj, globetkurejoj, k.t.p.

Sed mia mastrino, mi bedaŭras diri, evidente malestimis ĉion ĉi, kaj ne bonvolis respondi al la rimarkoj de Henĉjo, krom diri al li, ke se ŝi ne multe scias pri bicikloj, estis tre malaminde ĉe li ŝin moki, kaj diri al ŝi, ke oni faras biciklojn per kotono kaj pingloj!

(Ŝi nur dube aŭdis "koteraj pingloj" [cotton pins].)

Oni malofte min rajdas nune. Mi kutimis stari en vestiblo, sed antaŭ ne longe mia hejmo estis en kelo.

Unu tagon mi aŭdis mian mastrinon diri al amikino, kiu vizitas ŝin por ŝin inviti bicikliri, "Ho! la malnovaĵo bezonas, ke oni ĝin purigu, kaj ŝveligu ĝin, kaj— Ho! enuo! ni iru rigardadi la butikojn!"

* * * *

Anonco sur ĵurnalo por biciklistoj: "Biciklo de sinjorino vendebla, malkare. Posedanto forlasanta rajdi. Sin turnu al, k.t.p."

HEARTY CONGRATULATIONS.

November 28th, to MR. AND MRS. W. E. ROLSTON, at 60, Niton-street, Fulham Palace-road, London, S.W., a son (No. 2). KENNETH.

PEDAGOGOJ-TONDISTOJ.

Tradukis SAM. MEYER, el La Rochelle.

En Parizo sur kajo, somere kaj vintre, ĉiam estas vidata maljunulo kun severa vizaĝo kaj longa barbo. Li estas tondisto por hundoj, tre grava persono. Li ricevas konfidenciojn, donas konsilojn.

Antaŭ kelkaj tagoj, mi vidis sinjorinon timeme proksimiĝantan al li; ŝi similis la patrinojn, kiuj kondukas siajn dolĉajn idojn al la severaj pedagogoj. Ŝi portis envolvitan en siaj vestoj hundidon, pri kiu ŝi bezonis la konsilon de l' maljunulo.

Ne levinte sin, ne demetinte sian ĉapelon (ĉar kelkaj profesioj ne akordiĝas kun tiaj montroj de ordinara ĝentileco), la viro sciigis per mallongaj kaj maldolĉaj vortoj, ke al la hundo mankas fizionomio: Tiuj oreloj pendas tro malalte; tiu vosto estas tro longa; oni devas korekti tion.

La sinjorino iom paliĝis, sed kaŝis sian emociion. Ŝi serĉis kion respondi; sed la viro jam estis kaptinta la hundon kaj diris: "Lasu min fari, vi tuj vidos, tio ne estos longa."

Tiam el sia ilarujo li eltiris malgrandajn ferajn liniilojn, kiujn li per ŝraŭboj fiksas al la oreloj de l' suferonto. Tion farinte, li prenis razilon kaj per unu bato detranĉis tion, kio pendis ekster la liniiloj. Poste li kaptis grandan tondilon kaj per facila gesto tranĉis la voston.

La kompatinda sinjorino estis pli malviva ol viva; la hundo, senmovigita de timego, eĉ ne kriis. Ĝemante ĝi skuis siajn mizerajn orelojn, faritajn du ruĝaj pecetoj, kaj sian sangantan restaĵaĉon de vosto.

Dume la homo, triumfe sed ĉiam kun indo, parolis: "Nun, sinjorino, vi povas diri, ke vi havas hundon; tio kostas du frankojn."

Kia senĝeneco! mi pensis; sed mi jam vidis tion aliloke. Ĉu ne tiamaniere kelkaj personoj edukadas la homojn:

Jen ekmontriĝas iom da originaleco, ia inklineto pensi libere aŭ kredi sendepende, per unu vorto esti iu ne tute simila al la ceteraj. Tiuj aferoj ne povas esti tolerataj. Oni devas redoni al la individuo laŭregulan tipon. Se li ne ricevis ĝin herede, oni enpremas ĝin sur lin per forto. Sendube la naturo ribelas, la saĝo protestas; sed la homoj, certegaj pri la bonegeco de siaj principoj, ne haltas pro tia bagatelo: "Lasu nin fari, tio ne estos longa!"

Al ili vi konfidis homon en ĝermo; ili redonas al vi simplan specimenon, estaĵon ian, de kiu ili deprenis tion, kio en li plej grande valoris. "Tio kostas . . ." Donu senmurmure viajn du frankojn. Oni ne povus tro kare pagi por tiel bela laboro. CHARLES WAGNER.

(El la franca gazeto, "L'Avant-garde.")

LA TERTREMO EN VALPARAISO.

Publikigita laŭ la permeso de la ricevinto, S-ro.

MANLEY, Burwell, Cambridge, Anglujo.

Esperantigita de Pastro J. C. RUST, el Soham.

La edzino de angla instruisto en Valparaiso skribis al sia bopatro, kiu loĝas en vilaĝo proksime de Cambridge, jene:—

La 20an de Septembro, 1906.

Personoj, kiuj estis en San Francisco dum la tiea tertremo, diras, ke la nia estis multe pli terura, escepte ke tiu urbo plie detruigis per fajro. Ni imagis, ke la juĝtago jam alvenas: sed iamaniere ni tiom sensentiĝis per timo, ke ni ne povis senti nin timigitaj. Ĉio estis tiel terura kaj korpremega, ke oni ŝajnis al si esti nulo. Ĉe la dua bato de la tremo ĉiuj lumigiloj estingiĝis, kaj ni staris en tia densa mallumo kian mi esperas, ke mi neniam ree spertos. La vitraĵoj falis pluve; la traboj krakadis; la subtera bruo muĝadis; la konstruaĵoj balanciĝis. Oni ne povis sin teni rekta, nek apenaŭ spiri pro la polvo de la falantaj brikoj. La terura bruo de tiu falo ŝajnis neaŭdebligi la kriojn de la infanoj. Nur Dio scias kiamaniere ni restis sendifektaj. Apenaŭ mia edzo levis la infaneton el la lulilo, falis la muro en la straton kun terura krako, kaj nek briko nek trabo tuŝis lin. Mia fratino estis kuranta en la salonon inter la unua kaj dua batoj por trovi alumetojn, kiam ŝi sentis ian ŝanceliĝon de la konstruaĵo, kaj forta ekblovo subite fermis la pordon, puŝinte ŝin eksteren, kaj tuj la supera muro de la apuda domo falis sur nian tegmenton. Ĝi malsuprenŝutiĝas tra la salono en la suban lernejon, kaj de tie tra iaj provizejoj en la fundan kelon. Ĉiuj mebloj estas frakasitaj.

Estis bone, ke ni ne tute eliris el la domo, sed restis ĉe la sojlo ĝis la plej granda forteco de la tertremo estis pasinta. Alie ni estus pereintaj, ĉar grandegaj masonaĵoj kuŝis rekte antaŭ nia pordo. Multaj personoj mortis pro elkuro sur la straton kaj surfalo de muroj. Kompreneble aliaj domoj dispeciĝis en sia loko, kaj mortigis ĉiujn enloĝantojn. Ĉirkaŭ sep semajnoj jam pasis: tamen oni ankoraŭ ne tiris ĉiujn korpojn el la ruinoj. Oni neniam scios kian nombron atingis la mortigitoj; unuj divenas 2,500, aliaj 5,000.

Du noktojn ni dormis sen ia superkapa ŝirmilo. Poste ni akiris grandan Ĉilian standardon kaj dormis sub ĝi. Restinte unu semajnon en angla ŝipo, ni poste elŝipiĝis kaj dormis en malgranda stala budeto kune kun kelkaj amikoj. Kiam la fervojo estos riparita, ni veturos al Santiago.

GEORGE STEPHENSON, Elpensinto de la Lokomotivo.

Esperantigita de ALEX. PRIDE (8,223).

La naŭan de Junio, 1781, naskiĝis George Stephenson (*elparolu* Ĝorĝ Stiv'ns'n), dua filo de malriĉa Northumberland'a laboristo. La salajro de lia patro, hejtisto en karbejo, estis nur po dekdu ŝilingoj ĉiusemajne, kaj per tiu malgranda sumo li devis subteni familion el ses personoj. Ne estis mono por io krom manĝaĵoj kaj vestoj, kaj tial George ne iris lernejon. Li povis nek legi nek skribi ĝis li iradis al vesperaj kursoj kiam li estis junulo. Sed li estis forta, korpe kaj spirite. Malriĉeco ne timigis lin, kaj malfacilaĵoj ne venkis lin.

Baldaŭ li ekdeziris fari ion por helpi al siaj gepatroj kaj li estis feliĉega kiam, en lia naŭa jaro, farmisto pagis al li du pencojn ĉiutage por paŝti bovinon. Tia estis la humila komenco de sukcesa kaj honorinda vivo.

Post nelonge, li lasis la paŝtejon por la rapkampo, kie li ricevis kvar pencojn ĉiutage por sarkado. Tiam li lasis la rapojn kaj iris al la karbmino, kie li perlaboris ses pencojn ĉiutage. Tiamaniere, paŝo post paŝo li leviĝis—helpanto al lia patro, submajstro, maŝingardisto—kaj, kiam li havis tridek jarojn, li estis konata de ĉiuj ĉirkaŭantoj kiel neŝancebla kaj fidinda metiisto.

Jam li povis legi, skribi kaj sumigi. En la daŭro de la longa nokta gardado en la karbejo, kaj en la neokupataj momentoj de siaj manĝotempoj, li skribis leterojn, kaj kalkulis sumojn per peco de kreto sur la flankoj de la karbo-vagonoj. George ĉiam amis lernadi. Li dispecigis horloĝojn, trovis kiamaniere ili funkcias, kaj denove kunmetis ilin. Kiam li zorgis la pumpmaŝinon, li baldaŭ komprenis ĝin tiel bone, kiel la horloĝojn. Unu fojon, maŝino haltis, kaj ĉiuj maŝinistoj de la karbejo ne povis ripari ĝin, sed George ekprovis, kaj baldaŭ ĝi rekomencis iradi perfekte.

Nun George ekkredis, ke li povas fari tion, kion neniu jam estis farinta, nome konstrui maŝinon, kiu povos tiri ŝarĝon rapide. Multe da maŝinistoj penis fari tion, sed neniu el iliaj penadoj estis sukcesa. La maŝinoj aŭ eksplodis aŭ dispecigis, aŭ staradis senmove, kiam oni deziris, ke ili ekiru. Tiuj, kiuj iom sukcesis, faris dentajn radojn, kiuj veturis sur dentaj reloj, sed eĉ kiam la radoj ne deglitis de la reloj ili moviĝadis tiel malrapide, ke ili ne valoras sian koston. Stephenson kredis, ke li povas konstrui lokomotivon, kiu povos veturi per glataj radoj sur glataj reloj. Li sukcesis, mirigante ĉiujn, kaj lia unua lokomotivo tiradis la karbovagonarojn ĉe la karbminejo de Killingworth multajn jarojn.

Baldaŭ oni pripensis la konstruadon de tramvojo de Stockton ĝis Darlington por la tirado de komercaĵoj per ĉevaloj. Stephenson eksciis pri tio kaj proponis, ke oni konstruu fervojon anstataŭ tramvojo. Li proponis provizi maŝinojn, kiuj tiros la vagonarojn pli rapide, ol ĉevaloj. La kondukantoj de la projekto komence dubis, ĉu li povos fari tion, kion li promesis, sed vizito al la Killingworth'a karbejo, kie la lokomotivoj de Stephenson laboradis, konvinkis ilin, ke li diris la veron. Ili elektis lin sia maŝinisto, kaj donis al li salajron de tricent funtoj ĉiujare.

La fervojo konstruiĝis, kaj la dudek-sepan de Septembro, 1825, la unua vagonaro forveturis el Darlington. Homo portanta flagon ĉevaliris antaŭe, kaj homoj piede kaj ĉevale penis iri tiel rapide kiel la vagonaro. Sed George, kiu veturigis la lokomotivon, vokis al la flagportanto, ke li iru flanken, tiam mirigante la grandan amason da popolo, li pligrandigis la rapidecon de la vagonaro ĝis dek kvin mejloj ĉiuhore, kaj baldaŭ la kurantojn kaj la ĉevalirantojn li lasis post li.

Post kvin jaroj, la unua fervojo por vojaĝantoj de Liverpool ĝis Manchester estas malfermita. La projekto en la komenco elvokis grandan kontraŭbataladon. Multaj homoj diris, ke estas absurde paroli pri veturado je la duobla rapideco de kaleŝoj: ili ne volis konfidi sin al veturilo iranta tiel rapide. Unu sinjoro diris: "Supozante, ke la vagonaro vojaĝas po naŭ mejloj en ĉiu horo, kaj bovino vagus sur la fervojon kaj starus antaŭ la lokomotivo, ĉu ne estus danĝere?" "Jes," diris Stephenson, kun ekbrilo en la okulo, "tre danĝere—por la bovino!"

Ĉiuj malhelpaĵoj estis venkitaj kaj la fervojo konstruita. La premio de kvincent funtoj, kiun oni donacis por la plej bona lokomotivo, estis gajnita de Stephenson, kaj la dek-kvinan de Septembro, 1830, la fervojo estis malfermata. La lokomotivo de Stephenson, nomita "La Raketo," kiu tiris vagonaron ŝarĝitan de vojaĝantoj, veturis po tridek kvin [mejl]oj ĉiuhore.

Tiu estis la komenciĝo de la granda fervoja sistemo, kiu nun kovras simile al retaro Grandan Britujon. Oni juste rigardadas Stephenson kiel la elpensinton de la fervoja lokomotivo, ĉar la mirindaj lokomotivoj de la nuna tempo, grandegaj kvankam graciaj, malsimplaj kvankam funkciigeblaj per tuŝeto de fingro, estas nur plibonigaĵoj de "La Raketo" de antaŭ sepdek kvin jaroj.

ĈU ESPERANTO AŬ LA ANGLA LINGVO?

ESPERANTO OR ENGLISH?

Verkita de L. de BEAUFONT.

“La angla lingvo havas la pretendon esti la universala lingvo, ĵus skribis unu el la scienculoj de Britujo, ĉar unue ĝi estas parolata de la pli granda nombro da instruitaj homoj; ĝi estas la lingvo de Britujo, de ĝiaj kolonioj kaj ankaŭ de la Unuigitaj Ŝtatoj; ĝi estas la lingvo de la kleruloj en Hindujo kaj Japanujo; ĝi estas legata kaj parolata de la instruitaj Germanoj, Svedoj, Norvegoj, Holandanoj kaj Italoj. Due ĝi estas la plej simpla el la lingvoj en uzado, se oni forĵetas ĝian absurdan ortografion. Ĝi estas pli oportuna ol ia alia lingvo por la telegrafado. Pri la ĝusteco kaj kapablo por esprimi la plej malsimplajn pensojn, ĝi tenas la duan lokon post la franca lingvo.”

Ni ne tro esploru laŭ kia mezuro la lingvo angla tute mastre regas en siaj kolonioj kaj en la Unuigitaj Ŝtatoj mem, ĉar eble ni trovus en la kalkulo diferencon grandegan, kolosan inter la nombro de la homoj, kiujn oni opinias paroli tie la diritan lingvon kaj la nombro de l' homoj, kiuj ĝin efektive parolas. Ni ankaŭ konsentu, ke ĉiu homo instruita en Hindujo, Japanujo kaj en la landoj supre cititaj uzadas la anglan lingvon. Malgraŭ nia tuta bonvolo, tiu ĉi kalkulo ankoraŭ donos nur parton de la mondo, kaj ĝi eĉ ne donos la pli grandan, kiel ajn malavare ni kalkulos. Nu, ĉu la alian parton, la pli grandan, ni devas malŝati? Ĉu certe Britujo ĝin akiros ankaŭ? Ĉu eĉ oni ne povas timi—kaj pri tio signoj jam vidiĝas—ke tiu alia parto, la pli forta, baros la vojon al la etendiĝo de la lingvo angla? Tiusupoze kio estos la universaleco, pri kiu estas parolate, kaj ĉu oni ne havas la rajton, zorgi pri ĉiuj homoj, kiuj ankoraŭ ne havas kaj kredeble neniam volos havi la anglan lingvon kiel internacian? Ĉu en tia hipotezo oni ne povas proponi al ili ion pli simplan, kaj malpli *nacian* ol la angla? Ĉu oni ankaŭ ne povas vidi la problemon en *pli plena lumo* kaj opinii, ke la organo internacia devas esti uzebla ne sole por homoj tre instruitaj, sed ankaŭ por homoj tre malmulte instruitaj? Nu, tion faras la Esperantistoj. Tial, kvankam ni ne juĝas min profeto, mi sendube antaŭdiras, ke la lingvo angla, kiel ankaŭ ĉiu alia lingvo *nacia*, neniam estos la lingvo *internacia*, kaj mi antaŭdiras, ke Esperanto estos tiu lingvo, ĉar ĝi havas en si du aferojn,

“English has a pre-eminent claim to be the universal language,” has just written one of the scientific men of Great Britain, “because, first, it is spoken by the greatest number of educated people; it is the language of Britain and her Colonies, and of the United States; it is the language of educated India and Japan; and it is spoken and read by educated German, Scandinavians, Dutchmen and Italians. And, second, it is the simplest of any language in common use, were it not for its inconsistent spelling. It lends itself better to ‘telegraphese’ than any other language, and in accuracy and power of expressing intricate thought it is second only to French.”

Let us not investigate too closely to what extent English has full sway even in its colonies and in the United States, for probably we should find in the calculation an enormous, colossal difference between the number of people who are held to be speakers of the language in those places and the number of people who actually do speak it. Let us also agree that every educated person in India, Japan and the above-mentioned countries uses the English language. In spite of the best of good will, this computation after all gives us only a part of the world, and it does not even give us the larger part, however generously we calculate. Are we, then, to neglect the other and larger part? Is it certain that Britain will obtain a hold upon it also? Is it not even to be feared—and already signs of it are not wanting—that that other part, the stronger, will bar the way to the extension of English? In that case, what is the universality that is talked about, and have we not the right to look after the interests of all those who have not yet, and probably will never be willing to have, English as the international language? This being granted, can we not offer them something more simple and less *national* than English? Can we not also see the problem in a broader light and hold the opinion that the international organ must be available not only for highly-educated people, but also for those of very limited education? Well, that is the Esperantist position. For this reason, though I do not regard myself as a prophet, I predict with certainty that neither English nor any other *national* language will be the *international* language, and I foresee that Esperanto will be that

kiuj mankas al la angla : la neŭtraleco kaj la facileco.

Se fariĝos necese, ni pli precizigos iam, kaj oni vole-nevole devos malgrandigi la iluzion pri la pretendita facileco de la lingvo angla, eĉ se ĝi estus liberigita de la strangaĵoj de sia ortografio, kio ankoraŭ ne estas farita. Ĉu oni juĝas kiel nenion ĝian elparoladon tiel malfacile distingeblan, tiel malfacile imiteblan, ĝiajn neregulaĵojn de konjugacio kaj aliajn, la multecon de sencoj en ĝiaj vortoj, k.t.p., k.t.p.? Sed la verbo *to be* enhavas en si sola pli da malfacilaĵoj ol la tuta konjugacio de Esperanto !

Riproĉi tiun ĉi lastan pro ĝia latina karaktero, tio estas forgesi 1^a ke la angla lingvo mem altrudas al la lernanto pli da latinaj elementoj, jes, *multe pli*, ol tuta Esperanto ; tio estas forgesi 2^a ke tiuj elementoj latinaj aŭ greko-latinaj estas en Esperanto nur tial, ĉar la mondo civilizita, penetrita de la lingvoj greka kaj latina en siaj vortaroj, *altrudis* ilin al la lingvo internacia, *ilin farinte internaciaj*.*

Diri, ke Esperanto estas pli malfacile lernebla ol la franca lingvo por homoj sciantaj nek la latinan nek ian novlatinan lingvon, tio estas certigi aferon, kiun kontraŭdiras miloj da Rusoj, Svedoj, Danoj, Germanoj, k.a., kiuj, nesciante alian lingvon krom sia, ellernis Esperanton ludante. Kaj eĉ tio estas kontraŭdiri la bazitan opinion de Japano, kiu en *Japana Esperantisto* formale diras, ke el la faritaj eksperimentoj rezultas en lia konvinko tiu ĉi certeco : ke *unu monato da lernado* sufiĉas al Japano por alproprigi al si Esperanton, *eĉ se li nescias ĉiun eŭropan lingvon*. Ĉu oni opinias, ke en unu, en du, eĉ en tri monatoj, se vi volos, li ellernus la francan aŭ la anglan lingvon ?

La lasta argumento alportata de la angla scien-

* En poŝa vortaro germano-franca, ĉe la sola litero *a*, mi notis 177 vortojn grekajn aŭ latinajn, ne kalkulante kelke da vortoj novlatinaj, kiuj estas ankaŭ trovataj en ĝi. En poŝa vortaro ruso-franca de sama formato kaj amplekso, mi notis ĉe la sama litero, 201 vortojn latinajn aŭ grekajn, ne kalkulante vortojn novlatinajn, kiujn oni povus aldoni. Malgraŭ tio eĉ scienculoj imagos al si, ke radikoj greko-latinaj ekzistas nur en la novlatinaj lingvoj, aŭ ke almenaŭ ili estas en sensignifa proporcio ĉe la aliaj. Nu, kaj la angla pli ol duone novlatina ? Ha ! kiom da neĝustaĵoj oni evitus, se oni parolus nur pri tio, kion oni konas vere ! Sed kiam la afero estas pri la lingvistiko, ĉiuj kredas sin doktoroj naskiĝe kaj tute ne devigataj lerni.

language, because it has in it two things which English lacks : neutrality and facility.

If it should become necessary, we will some day treat this matter more in detail, and, whether one wishes it or not, the illusion will have to be lessened with regard to the alleged easiness of the English language, even if it were freed from the oddities of its spelling, which has not yet been done. Is one to consider as nothing its pronunciation, so difficult to catch and so difficult to imitate ; its irregularities, not confined to its conjugation ; the multiplicity of meanings which its words possess, &c., &c. ? Why, the verb *to be* alone contains more difficulties than the whole conjugation of Esperanto !

To reproach the latter for its Latin character is to forget in the first place that English itself imposes upon the learner more Latin elements, yes, *many more*, than the whole of Esperanto ; it is to forget, secondly, that those Latin or Græco-Latin elements exist in Esperanto solely owing to the fact that the civilised world, permeated as it has been by the Greek and Latin languages in its dictionaries, has *imposed* them on the international language, *by making them international*.*

To say that Esperanto is more difficult to learn than French, for people knowing neither Latin nor any Neo-Latin language, is to assert something which is denied by thousands of Russians, Swedes, Danes, Germans and others, who, ignorant of any other language but their own, have mastered Esperanto as if it were play. Moreover, it is to contradict the well-founded opinion of a Japanese who, in *Japana Esperantisto*, states formally that, from the experiments made, he has become thoroughly convinced that one month's learning is sufficient for a Japanese to acquire Esperanto, *even if he has no knowledge of any European language*. Does anyone imagine that in one, two, or even three months, if you like, he would master French or English ?

The last argument brought forward by the

(*) In a pocket German-French Dictionary, under the letter *A* only, I made a note of 177 Greek or Latin words, not counting a few Neo-Latin ones to be found there. In a pocket Ruso-French Dictionary of the same shape and size, I noted under the same letter 201 Greek or Latin words, not counting Neo-Latin words which one might add. Nevertheless, even scientific men imagine that there are Graeco-Latin roots only in the Neo-Latin (Romance) languages, or at least that they are a very small proportion compared with the others. Why, is not English more than half Neo-Latin ? What a number of inaccuracies would be avoided if people would only speak about that which they really know ! But when the question is a linguistic one, all consider themselves born professors and in no way obliged to learn.

culo kontraŭ Esperanto estas tiu ĉi, ke krom sia latina karaktero “*ĝi posedas afiksojn, kaj ĉiuj modernaj lingvoj, eĉ la germana, havas la inklinon forlasi la gramatikajn finiĝojn.*” Tie ĉi estas eraro aŭ pli ĝustadire konfuzo. Afiksoj (prefiksoj aŭ sufiksoj) kaj gramatikaj finiĝoj estas du diferencaj aferoj. Se la demando koncernas tiujn ĉi lastajn, mi rimarkigos, ke Esperanto neniel deflankiĝis de la montrita inklinio. Ĝi eĉ iras multe pli malproksimen rilate al tio ĉi, ol la modernaj lingvoj (fleksiaj), ĉar ĝi malgrandigis ĝis la necesa minimumo sian gramatikan materialon, kion ankoraŭ ne faris la diritaj lingvoj, eĉ la plej progresema, eĉ la angla. *Tion ni pruvos, kiam oni volos.* Se la demando koncernas la ĝuste nomatajn afiksojn, mi tre malĝojas tute malkonsenti kun la honorinda scienculo; niaj lingvoj ne forĵetas ilin. Ili eĉ tiel bone amalgamis ilin kun siaj radikoj, ke *ili ne povas plu ilin forĵeti, ne perdante samtempe la 2/3 de sia vortaro kaj ne devigante sin silenti.* Kaj ĉiutage ili formas novajn vortojn, al kiuj ili obstine lutas tiujn ĉi respektindajn afiksojn kun fideleco, kiun ili certe ŝuldas al helpantoj, sen kiuj ili povus fari preskaŭ nenion.† Pri tio ankaŭ Esperanto, anstataŭ malfrui rilate al la evolucio, ĝin kuraĝe antaŭiris: ĝi paŝis pli malproksimen ol iris, ol povos iam iri sen puno per morto niaj lingvoj (fleksiaj). Ĝi malgrandigis la nombron de l’ afiksoj ĝis la ebla minimumo kaj, anstataŭ laŝi ilin vaga d n la malprecizeco, anstataŭ doni al ili rolojn diferencajn kaj iafoje malajn, ĝi alligis al ĉiu valoron bone difinitan kaj unikan. Kiu povas ĝin riproĉi pro tio, kaj kiu ne vidas, ke tiu ĉi maniero procedi certigas por ĝi logikecon kaj facilecon pli grandajn ol tiuj de niaj lingvoj? La tempo kaj loko mankas al ni por paroli pli detale kaj konfirmi per ekzemploj. Sed tion ni faros, se estos necese. Atendante tiun tagon, ni kuraĝos diri, ke la studata kritiko ne posedas firman bazon kaj la karesata espero tian ankaŭ

† Ĉu la germana lingvo senigas sin je siaj afiksoj *be, ver, ent, ge, ung, keit, ig*, k.t.p., k.t.p.? La franca je *ien, oir, iste, té, ible, sur, com, con, col*, k.t.p., k.t.p.? La angla je *un, able, es, sion, tion, ment, ty*, k.t.p., k.t.p.? Oni, penu batali kontraŭ ni per la lingvistiko, ni tre bone konsentas; cetero tion ni ne timas: Esperanto estas tiel farita, ke la argumentoj ĉiam returniĝos kontraŭ niaj atakantoj. Sed almenaŭ oni volu prezenti al ni lingvistikon seriozan, fortike starantan, kaj ne dirojn sen bazo, kiujn la lingvistikaj faktoj malkonfirmas absolute.

English scientist against Esperanto is this: that besides its Latin character “*it possesses affixes, and the tendency of all modern languages, German included, is to discard (inflexions) grammatical terminations.*” There is an error here, or, rather, confusion. Affixes (prefixes or suffixes) and grammatical terminations are two different matters. If it is a question of the latter, I would point out that Esperanto has not in the least diverged from the tendency indicated. It even goes much further with regard to it than the modern languages (inflected), for it reduces its grammatical material to the absolute minimum, which those languages have not yet done, even the most progressive of them, even the English. *That we shall prove when we are called upon to do so.* If it is a question of the affixes rightly so called, I am very sorry to totally disagree with the respected scientist; our own languages do not reject them. They, on the contrary, have amalgamated them so thoroughly with their root-words that *they can no longer reject them without losing at the same time two-thirds of their vocabulary and reducing themselves to silence.* And every day they form new words, to which they persistently attach these good old affixes, with a loyalty which is certainly due to auxiliaries without which they could hardly do anything.† In this matter also, Esperanto, instead of lagging behind in its evolution, has boldly taken the lead; it has proceeded further than our own languages (inflected) have gone or could ever go without incurring fatal consequences. It has reduced the number of affixes to the smallest number possible, and, instead of letting them wander about in uncertainty, instead of giving them different and at times opposite rôles, it has attached to each of them a single and strictly defined value. Who can blame it for that, and who is that does not see that this mode of procedure assures for it a logicality and facility greater than those of our national languages? We have neither time nor space to speak in more detail and confirm by examples. But we will do that if necessary. In the meantime, we venture to say that the criticism under review stands upon no firm basis, and

(†) Does the German language rid itself of its affixes *be, ver, ent, ge, ung, keit, ig*, etc.? The French of its *ien, oir, iste, té, ible, sur, com, con, col*, etc.? The English of its *un, able, ness, sion, tion, ment, ty*, etc., etc.? Let them come against us armed with linguistic science, that can only please us; we have no fear on that score; Esperanto is so made that the arguments of our opponents always return against themselves. But at least let them be good enough to bring forward serious scientific arguments, well established and not merely baseless affirmations which linguistic facts absolutely deny.

ne havas: neniam la angla lingvo, malgraŭ siaj meritoj, estos la dezirata lingvo internacia, ĉar, ni repetas, mankas al ĝi du ecoj esencaj por tia rolo: la neŭtraleco kaj vera simpleco.

L. DE BEAUFONT.

Ni ĵus ekzamenis la pretendon, kiun tre grandevalora scienculo alligas al la lingvo angla, ĉar tiu ĉi pretendo estas formulita por la unua fojo kaj pri ĝi ni ankoraŭ ne estis parolintaj. Sed ni ne refutos la amason da kurantaj argumentoj, tiom da fojoj eldonitaj kontraŭ ni, kaj kiujn oni retrovas en franca artikolo, je kiu diversflanke respondis niaj amikoj. Ni ne povas eterne rekanti la samajn aferojn, se plaĉas al niaj kontraŭuloj vete ripetadi la samajn dirojn. Kion ni diris pli ol unu fojon en raportoj, en tiu ĉi revuo, en broŝuro, tio sufiĉas por trankviligi ilian patriotan timegon, tiom pli ke ni multe malpli ol ili procedas per simplaj diroj. Ili iom pli bone lumigu al si per dokumentoj antaŭ ol paroli kaj skribi pri demando, kiun ili opinias koni, sed ne konas. Ili ekzamenis atente la argumentojn de l' Esperantistoj, anstataŭ sin gvidi nur laŭ siaj antaŭformitaj ideoj. Tiamaniere ili evitos la ĝenan situacion, kiun la tempo rezervas al ĉiuj malamikoj de l' progreso. Kaj oni estas ĝia malamiko, se oni uzas sian influon por peni bari al ĝi la vojon. Ni rememorigu, ne senutile, ke Kolombo vidis kontraŭstari al si la tutan sciencularon de sia epoko kaj ke simila fakto, ho ve! pli ol unufoje refariĝis tra la centjaroj. Kaj nun ni tre ridas je argumentoj, kiujn certe kredis konvinkantaj kaj ne refuteblaj la eminentaj homoj, kiujn ankoraŭ imitas iuj en nia tempo. Kaj ni vidas nun realigitajn tiujn nerealigeblajn utopiojn, *kiuj en la mondo runigis nur la scienculan krediton de l' homoj batalintaj kontraŭ ili.*

El "L'Espérantiste," Novembro, 1906.

POR LA INFANARO.

Ĝeta Manjo Flindre
Sidis intercindre;
L' etajn piedfingrojn ŝi varmigis.
Ŝin trovis patrineto;
Puniĝis filineto;
Ĉar ŝi la novan veston malpurigis.
—*Esp.* 7,124.

that the darling hope there expressed is also unfounded: English, notwithstanding its merits will never be the longed-for international language, since, we repeat, it lacks two qualities essential for such a rôle—neutrality and real simplicity.

We have just examined the claim which a scientific man of high merit has made on behalf of the English language, because this claim is formulated for the first time and we have not previously discussed it. But we do not intend to reply to the mass of current arguments so many times uttered against us, and which are to be found restated in a French article to which our friends have replied from various sides. We cannot be eternally declaring over and over again the same things, because our opponents are pleased to keep on repeating the same statements. What we have said more than once in reports, in this Review, or in pamphlet form, is sufficient to calm their patriotic alarm, all the more that we make use of mere statements to a much less degree than they. Let them enlighten themselves a little more by documentary evidence before speaking and writing on a question which they think they know, but do not. Let them carefully examine the arguments of Esperantists, rather than be guided only by their own preconceived ideas. By so doing they will avoid the awkward predicament which time reserves for all enemies of progress. For indeed he is its enemy who uses his influence in trying to bar its way. Let us remember, not without profit, that Columbus saw arrayed against him the whole of the scientific world of his time, and that a similar circumstance, alas! has, reoccurred more than once through the centuries. Yet nowadays we make merry over arguments which the eminent men, whom certain people in our time still imitate, certainly believed to be convincing and irrefutable; and we see now realised those unrealisable Utopias, *which destroyed in the world only the credit as scientists of the men who fought against them.*

From "L'Espérantiste," November, 1906.

FOR THE CHILDREN.

Little Polly Flinders
Sat among the cinders,
A-warming of her pretty little toes;
Her mother came and caught her
And whipped her little daughter
For spoiling of her nice new clothes.

ANSWERS TO CORRESPONDENTS.

Respondoj al Korespondantoj.

W. D. K. (*Tumut, N.S.W.*).—Vi demandas: "Ĉu vi elparolas *v* kiel *w* en la angla lingvo?" Ne, sed kiel *v* en *vault*, en *veal* aŭ en *vain*. Kompreneble, tiu ĉi respondo ne taŭgas por tiuj, se ankoraŭ kelkaj tiaj restas, kiuj partias kun S-ro. Weller, kiam li diris al sia filo: "Spell it vith a *wee*, Samivel!" —A. E. W.

W. ŜEKSPIR.—Por via tuta epopeo bedaŭrinde ni ne havas sufiĉe da loko. Ni konsilas al vi, iniciatu novan gazeton, "Esperantisto Poezia," kies unuan numeron vi povos publikigi ĉe la venonta Kongreso. Ĉiuj Esperantistaj poetoj (almenaŭ cent mil, ni kalkulas) abonos, kaj neniel mankos materialo. Tiuj, kiuj ne trovas monpagon oportuna, povos sendi la ekvivalenton en ilustritaj poŝtkartoj. Por helpi la starigon de via nova gazeto, ni donas sube la malfermajn versojn de via poemo:—

Si ĝuis la nomon, en hejmo la sia,
 "La Stelo de Blua la Mar"
 Kaj oni lin nomis, en lando la lia,
 Don Grafo de Ovskij O'Har'.
 En arbaro, ha, ombra jen piediranta
 La Stelo de Blua la Mar',
 Kaj jen, ho, kun ŝi, ha, flankepaŝanta
 La juna Don k.t.p. Har'.
 Li diris: "Mi amas vin, ho, karulino,
 Vi Stelo de Blua la Mar',
 Vi estas por mi kiel bona feino.
 Mian nomon vi konas, jen, Har'!
 En tiu momento, Leonon ekvidis
 La Stelo de Blua la Mar'!
 Ekfajfblekis ŝi tuj kaj forŝvenis—Ekridis
 "Sinjor' la de l' dom' de O'Har'.
 Pretigis li glavon, pafilon, ponardon,
 Por gardi Fraŭlinon la Mar':
 "Tiun prenu ĉi bombon, ha, kaj halebardon!
 Ne timu, mi venĝos vin ĉar!"

—A. E. W.

VARIOUS ENQUIRERS.—Poor *Antono* (Ekzercaro, § 10, end) is getting a liberal share of abuse just now. The sentence means: "Of all his brothers Antono is the least wise," and it is a short way of saying: *Of all the brothers, of whom Antono is one, Antono is the least wise.* As given, it contains a logical impropriety which, however, threatens no danger to the language, since no Esperantist is bound to copy it. Whether the convenience justifies its employment, against its want of logic, is an open question; but we venture to remind our readers that our national literature is not free from similar improprieties. Can a man be his own son, or a woman her own daughter? Yet we find in Milton (*Par. Lost*, iv., 384):—

Adam, the goodliest man of men since born
 His sons, the fairest of her daughters Eve.

—A. E. W.

W. S. (*Loughborough*).—Yes, *Krestomatio* does contain some misprints, happily not many. *Envah*o (for *enhavo*) on page 66 is one of these. You should have given reference to the page. Glad to hear that you are diligently teaching the language. *Instruante, ni lernas.*—A. E. W.

F. A. G. (*Norwich*), C. P. S. (*Framingham, U.S.A.*), H. E. W. (*Moseley*).—You are quite right in believing that each letter has one fixed and invariable sound. That is the very reason why you should pronounce the *o* in **domo** exactly as the *o* in **dormo**. These words differ only by the trill of the *r*. The English speaker often forgets this trill, which he is accustomed to neglect in his own language. We know of a case in which an Englishman, in speaking to a Frenchman, used the word **karto** (*card*), but pronounced it **kato** (*cat*). The Frenchman appeared much mystified, and at last asked: "Sed pri kia kato vi parolas?" (*What sort of cat are you talking about?*) The Esperanto *o* is the *o* in *for*, and is somewhat similar to the *aw* in *paw*, when this word is spoken quickly. Put this sound into **fono**, and you can pass naturally to **forno** by simply inserting the trill. **Fojno** follows just as naturally with its *oj* rhyming with *boy*. The English word *make* should not be given as the model for *e* without a qualification. *Make*, when transliterated into Esperanto, is **mejk**, not **mek**. **Teo** and **tero** differ only by the trill. Pronounce **veno** with the *e* as in *bend*, and you arrive naturally at **vejno**, which is pronounced with the *ej* as *ai* in *vain* or *ei* in *vein*. In oral explanations we give the words *there* and *care* as models for the pronunciation of the Esperanto *e*, but we must refrain from doing this in print, as we have a friend across the border to whom this advice would be misleading, since he pronounces these words: *theyre* and *cayre*. If you prefer to stick to your long-vowel pronunciation, provisionally, by all means do so. It will not do much harm, and you will be understood. But think about what we have said, and come to the Cambridge Congress and hear for yourselves.—A. E. W.

W. B. (*Manchester*).—*Livro*, and also *tombi* = *to fall*, are curious English offerings to the Esperanto vocabulary, which for good reasons have not been accepted. They are found in none of the Continental dictionaries, nor in Esperanto literature. **Funto sterlinga** and **fali** are the approved terms. **Funto da sterlingoj** appears in *Krestomatio*, it is true, but we learn from Dr. Zamenhof that this should be **funtoj sterlingaj**. "Epaminondas," we are told, "never lied, even in jest." How would he regard these degenerate days, when the statement of a plain truth is counted as a joke? But since you insist on a better reply than "I do not know," we have reflected on the matter: **sonori** is *to give out the sound of a bell, to ring, to produce a sonorous tone*, and this is done both by the bell and by the ringer of the bell. Take that seventh sentence in section 34 of *Ekzercaro*, and read it with the additions here indicated in brackets, and you will see the truth of this, reading thus: **Per hakilo ni hakas** (*la hakilo ankaŭ hakas*), **Per segilo ni segas** (*la segilo ankaŭ segas*), and so on. As to **sia**, if you wish for information as to its use, we shall be pleased to give it; but if you wish to attack the author referred to, it would be better to do so direct; to us his words are perfectly clear. **Aĝo** means *age, time of life*; **kiom da aĝo** is bad, but **kiom da jaroj** is good.—A. E. W.

D. M. (*Westbourne-gardens*).—**Kera damo** and **Trefa damo** mean respectively *Queen of Hearts* and *Queen of Clubs*, terms used in playing cards.—E. A. M.

FAKO DE KORESPONDADO INTERNACIA. (F.K.I.)

Sub tiu ĉi rubriko oni enpresas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses pencojn (70 centimojn, 60 pfojn) por kvarlinia enpresaĵo kiel sube (pli ol kvar linioj po tri pencoj por ĉia komencita linio); ĉiu MEMBRO de l' Asocio havas la rajton fari unu enpresaĵon senpage. *Bonvolu skribi legeble.*

149. **Pastisson, Beziers (Francujo).**—S-ro. J. Fize sendos cent malsimilajn poŝtmarkojn el francaj kaj holandaj kolonioj kontraŭ cent malsimilaj poŝtkartoj el anglaj kolonioj, prefere malnovaj. (28)

150. **Leopolo (Aŭstrio).**—S-ro. Wladzimierz Krupka deziras korespondadi per ilustritaj poŝtkartoj.

151. **Pskov (Rusujo).**—S-ro. T. Savinov, *Obŝĉestro Selskago Hoziajstva*, deziras korespondadi per poŝtkartoj ilustritaj.

152. **Pskov (Rusujo).**—S-ro. A. Tomilin, *Puŝkinskaj ul.*, deziras havi korespondon pri lingvo Esperanto, per leteroj aŭ poŝtkartoj.

153. **Toronto (Kanado).**—S-ro. Gordon B. Thompson, 143, *Crescent-road*, deziras interŝanĝi ilustr. poŝtkartojn aŭ leterojn kun ĉiuj geesperantistoj. Tuj kaj ĉiam respondos.

154. **London (Anglujo).**—Diplomito Knubley, 2, *Findon-road*, W., korespondadas pri Esp-o. kun aliland. kleruloj. Krome, li dez. vesperajn interparoladojn esp-e. kun samid., lerta gramatikisto (prefere alilandulo), loĝanta ne malproksime.

155. **Brünn (Aŭstrio-Moravio).**—S-ino. Anna Zouhar, *Thalgasse 55*, deziras korespondadi per bel. se eble kolor. poŝtkartoj. Resp. ĉiam tuj.

156. **Plymouth (Anglujo).**—S-ro. J. A. Thill, 6, *Barton-crescent*, deziras interŝanĝi poŝtkart-portretojn kun alilandaj Esperantistoj.

157. **Sunningdale, Berks. (Anglujo).**—Fraŭlino L. A. Wright, "*Dagwell*," deziras korespondi per ilustritaj poŝtkartoj aŭ leteroj kun alilanduloj.

158. **Loughborough (Anglujo).**—S-ro. W. Stanley, 124, *Herrick-road*, dez. koresp. letere kun klera franco aŭ francino, kiu lernas la anglan lingvon; ankaŭ interŝanĝas p-kartojn.

159. **Nikolaisto (Finlando).**—Kolonelo Hudjakov volas korespondadi pri la demandoj religiaj, moralaj, societaj kaj militaj.

160. **Grimsby (Anglujo).**—S-ro. F. J. North, 76, *Earl-street*, deziras korespondadi per ilustritaj poŝtkartoj aŭ leteroj kun ĉiuj Esperantistoj. Ĉiam respondos.

161. **Grimsby (Anglujo).**—Pastro W. A. Shipway, 97, *Legsby-avenue*, deziras korespondi poŝtkarte pri ekleziaj konstruaĵoj.

162. **Grimsby (Anglujo).**—S-ro. Thomas Newby, 171, *Willingham-street*, volas korespondi per ilustritaj poŝtkartoj. Ĉiam respondos.

163. **Grimsby (Anglujo).**—S-ro. M. Nowell, 165, *Welholme-road*, deziras korespondi per ilustritaj poŝtkartoj. Ĉiam respondos.

164. **Cleethorpes (Anglujo).**—S-ro. Perkins, 132, *Barston-street*, volas korespondi per ilustritaj poŝtkartoj. Ĉiam respondos.

165. **Pskov (Rusujo).**—S-ro. A. A. Kind, *Pagankin No. 1*, deziras interŝanĝi per foto-grafaj poŝtkartoj de vidoj. Ĉiam tuj respondos.

166. **Hermannseifen (Aŭstrio).**—S-ro. Alfred Kluge (en adreso antaŭnomo necesega) korespondas nur letere pri sociaj kaj higienaj temoj, virindemando, seksaj rilatoj, utopiaĵoj.

167. **Toledo, Ohio (U.S.A.).**—S-ro. H. S. Blaine, poŝt oficisto, deziras korespondadi iamaniere kun samideanoj ĉiulandaj. Ĉiam faros rapidan respondon.

168. **Hull (Anglujo).**—S-ino. A. E. Hepton, 40, *Derringham-street*, dez. interŝ. ilustr. poŝtk. kun alil. Preferas vidaĵojn, se eble koloritajn. Ĉiam kaj tuj respondas.

169. **Orléans (Francujo).**—Du francaj fraŭlinoj deziras korespondadi kun anglaj fraŭlinoj. Adreso: F-ino. Chaussard, *Les Aydes*, 5, *Route de Chartres, Loiret*.

KOMERCAJ FIRMOJ, HOTELOJ, K.C.,

Kiuj Korespondas Esperante.

H. C. STEPHENS KAJ K-IO., *Aldersgate-street, Londono*.—Inkoj kaj aliaj skribmaterialoj. (fabrik.)

THE "TANDEM" SMELTING CO., *Queen Victoria-street, London, E.C.*—Tandem anti-friction metal (glitiga metalo). (fabrik.)

BRITISH SOUTH AFRICA COMPANY (2, *London-wall-buildings, E.C.*), Administranto de "Rhodesia."

MACNIVEN AND CAMERON, LTD., *Blair-street, Edin-*

burgh, Skotlando.—Ŝtalplumoj, skribmaterialoj, kalkulibroj. (pogrande.)

THE VIXOL K SYNDICATE, 304, *Brixton-hill, Londono, S.W.*—Kuracilo por la Astmo. (fabrik.)

COCKSEGE KAJ K-IO., *Ipswich, Angllando*.—Konstruaĵoj en fero kaj ŝtalo, terkulturaj maŝinoj.

ESPERANTO TOBACCO SYNDICATE, 137, *West Regent-street, Glasgow, Skotlando*.—Cigaretoj, Tabakoj.

MALONE BROS., LTD., *Dublin*.—"Esperanto" Botpoluro.

S-RO. A. C. WESSEL, *Rotterdam, Holando*.—Cigaroj.
S-RO. MOLNAR GYULA, *Hodsag, Baes-megye, Hungarujo*.—Tropiklandaj papilioj, remburitaj birdoj.

FRATOJ DAVIDOV, *Saratov, Rusujo*.—Pograndaj komercistoj; filioj en Armavir, Georgievsk, Voronej.

G. OREŠKOV KAJ K-IO., *Filipopolo (Bulgarujo)*.—Reprezentado, maklerado, kaj ekspedado.

COOMBS' EUREKA ABRATED FLOUR CO., LIMITED, *Len-ton Boulevard, Nottingham, Anglujo*.—Ŝveligema faruno.

S-RO. THOMAS PRINCE, *Fruit Market, Nottingham, Anglujo*.—Ĉiuspecaj floroj, terpomoj kaj fruktoj, pogrando.

ADAIR AND CO., 39, *Victoria-street, Westminster, London*, adresado kaj ekspedo de cirkuleroj, specimenoj k.t.p.; maŝinskribado.

GEBRUDER THONET, 1, *Stadt. Brandstatte 2, am Stefanspatz, Vieno*.—Mebloj en fleksita ligno (fabrik).

S-RO. E. TRANTER, *Heywood, Lancashire, Anglujo*.—Mebloj (fabrik., nur pogrando).

C. CROWTHER, SON AND CO., *Kobe, Japanujo*.—Eksportado kaj importado.

THE GLOBE MANUFACTURING CO., 54, 58, *Jackson-street, Worcester, Mass., U.S.A.*—Fabrikistoj de ĉiuspecaj celulojdaĵoj objektoj.

THE HOME AND COLONIAL STORES, LTD., 2 and 4, *Paul-street, Finsbury, Londono*.—Liveras teon ĉiulande sen angla limdepago.

N. THIERRY, LTD., 2, *St. Ann's-square, Manchester, Anglujo*.—Fabrikantoj kaj vendistoj de botoj kaj ŝuoj.

VERNON AND CO., LTD., *Penwortham Mills, Preston*.—Fabrikistoj de ĉarpio, vato, k.t.p.

BOURSE TRANSLATION BUREAU, 519, *N. 11th-street, Philadelphia, U.S.A.*

S. KALISKY, JUNR., 304, *Cable-street, Shadwell, London, E.*—Aĉetas kaj vendas sakojn.

SCHOFIELD KAJ MITCHELL, *Bradford-road, Keighley*.—Kronstruistoj de gasmoviloj kaj petrolmoviloj.

W. GRIFFITHS KAJ FILOJ, *Rhosllanerchrugog, Denbighshire*.—Fabrikistoj de ĉemizoj por viroj kaj ĉiaspecaj vestaĵoj, precipe kimraj lanaĵoj, pogrando kaj pomalgrando.

ED. DICK, 18, *Rue de la Mairie, Gen.*—Reprezentado, maklerado, enportado kaj eksportado.

FRAME FOOD COMPANY, *Southfields, London, S.W.*—Patentitaj nutraĵoj.

INSTRUMENTOJ.

W. W. ROLSTON KAJ K-IO., 120, *Pope-street, Birmingham, Anglujo*.—Filozofaj kaj meteorologiaj instrumentoj. (fabrik.)

L. GAUMONT KAJ K-IO., 57-9, *Rue St. Roch, Paris*.—Fabrikejo por precizegaj Fotografiloj.

S-RO. T. JACKLIN, 37, *Anlaby-road, Hull, Anglujo*.—Violonfaristo kaj vendisto.

THE LONDON DISC-LENDING SYNDICATE, 40, *Manor-park-road, Willesden, London, N.W.*—Gramafonaj platoj.

LA ESPERANTISTA FORTEPIANO K-IO., 15, *Church-road, Homerton, London, N.E.*—Fortepianoj.

S-RO. BESNARD, 26, *Rue Antoinette, Paris*.—Specialeco pri mandolinoj, gitaroj kaj pecoj por tiuj ĉi instrumentoj. Forta rabato por Esp-oj. Oni sendas katalogojn al ĉiuj petantoj.

WRATTEN KAJ WAINWRIGHT, *Croydon, Surrey*.—Fotografaj platoj.

BILDARTO KAJ PRESAJO.

S-RO. ELLIOT STOCK, *Paternoster-row, Londono*, konata eldonisto kaj librovendisto, plezure akceptos korespondaĵojn en Esperanto rilate la eksportadon de

libroj, gazetoj k.t.p., ĉar li posedas apartajn facilajojn por rapida ekspedo al ĉiuj partoj de la mondo.

PRESA ESPERANTISTA SOCIETO, 33, *Rue Lacépède, Paris, Francujo*, entreprenas la faradon de ĉiuspecaj presaĵoj.

S-RO. L. RIGOUR, 20, *Rue des Ormes, Charenton, Seine, Francujo*.—Portretoj litografartaj sur poŝtkartoj.

S-RO. A. J. HULME, *Free Library Studios, Shrewsbury, Anglujo*.—Artpentristo, desegnisto, fotogravuristo.

A. MILLS AND SON, 4, *Lower Kennington-lane, London, S.E.*, entreprenistoj de ĉiuspecaj reklamsignoj, gravuritaj tabuletoj, paneloj, k.t.p.

HIGGIE AND CO., *Rothsay, Skotlando*.—Presistoj kaj Eldonistoj.

SKRIBMAŝINOJ.

THE OLIVER TYPEWRITER CO., LTD., 75, *Queen Victoria-street, Londono, E.C.*—Skribmaŝinoj.

THE REMINGTON TYPEWRITER CO., 100, *Grace-hurch-street, Londono, E.C.*—Skribmaŝinoj.

THE HAMMOND TYPEWRITER CO., *Queen Victoria-street, London, E.C.*—Skribmaŝinoj.

VINOJ, LIKVOJO, K.C.

BALLON DE TRUCHESSE, *Rue Jacquart, 73bis, en Reims (Marne, Francujo)*.—Ĉampanvino.

DE VESLUD, *Rue Courmeaux, 22, Reims (Marne, Francujo)*.—Ĉampanvino.

ALLOËND-BESSAND, 2, *Rue de la Belle Image, Reims (Marne, Francujo)*.—Ĉampanvinoj.

BUCHANAN, SCOTT AND CO., *Garthland-street, Glasgow, Skotlando*.—Viskioj, k.e.

(Daŭrigota.)

“L'Esperantiste.”—Revuo oficiala ĉiumonata de la Franca Societo por la Propagandado de Esperanto. Jarabonkosto 3f.50. Kun enskribo en la Societo 4 frankoj. Abonu ĉe la Redaktoro, Louviers (Eure), France. (Sur luksa papero, aldonu 1fr.)

“LINGVO INTERNACIA”: La plej malnova Esperanta revuo tute en Esperanto. Ĉiudonmonata. Legata de miloj da Esperantistoj en la tuta mondo. 11a jaro 1906. Jara abono 5 frankoj; kun literatura aldonu, 7½fr.

PRESA ESPERANTISTA SOCIETO,

33, RUE LACÉPÈDE, PARIS, 5e.

“TRA LA MONDO.”

Tutmonda revuo esperanta, multilustrata. Traktas temojn interesajn por ĉiuj gelegantoj.

Jara abono 8fr.; kvaronjara abono 2fr. 25c.

Sin turni al la Sekretario de la B.E.A., 13, *Arundel-street, Strand, London, W.C.*

“RUSLANDA ESPERANTISTO.”

Ĉiumonata organo Esperanto-rusa de la S-to. “Espero.” Vasta kaj varia materialo pri la problemoj kaj movado de Esperanto. Social-politika fakoj. Verkoj de gloriaj modernaj beletristoj. Detalaj prospektoj estas riceveblaj senpage. Jara abonpago (kun membriĝo en la S-to. “Espero.”) 3 rubloj (7fr. 50cent.) Adreso: *Ruslando, St. Peterburgo, B. Podjačeskaja, 24, en la S-to. “Espero.”*